

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

junij 2017

št. 60

5200 izvodov

brezplačno

INTERVJU Z ŽUPANOM
OBČINE ILIRSKA BISTRICA
EMILOM ROJCEM

NOVO KROŽIŠČE PRI POŠTI

E-CIKLIRAJMO TUDI
V ILIRSKI BISTRICI

Dragi občani in občanke!

Pred vami je težko pričakovana nova številka občinskega glasila *Bistriški odmevi*. Z njim vas bomo še naprej obveščali o aktualnih in pomembnih temah s področja gospodarstva, šolstva, zdravja, kulture, športa, varstva okolja in o drugih zanimivostih. Vse občane in občanke želimo seznaniti z novimi investicijami in projekti, ki pomembno vplivajo na kakovost življenja v naši skupnosti. Veliko pozornosti bomo namenili delovanju javnih zavodov, krajevnih skupnosti, različnih društev in organizacij, ki delujejo v interesu vseh nas občanov.

V vaše domove pošiljamo vsebinsko bogato številko, v kateri so zajeti številni dogodki in zapisi o aktivnostih občanov v preteklem mesecu. Ob koncu meseca maja smo z mislimi pri občinskem prazniku, ki ga bomo praznovali 4. junija, zato vam že v tej številki predstavljamo letošnje prejemnike priznanj, v naslednji izdaji pa se bomo obširneje razpisali o tej temi.

Občino sestavljate vi, dragi občani in občanke, zato vam v imenu celotnega uredniškega odbora *Bistriških odmevov* voščim ob občinskem prazniku. Hvaležni smo vam za vse, kar prispevate v lokalno skupnost.

Dovolite mi, da vas povabim k soustvarjanju našega občinskega glasila, saj lahko s skupnimi močmi in učinkovitim sodelovanjem bolje obveščamo naše občane in občanke o številnih dogodkih, ki se odvijajo v naši občini.

Naj vam »rožnik« prinese veliko lepih trenutkov!

Tjaša Kaluža,
odgovorna urednica

Vaše prispevke za julijsko številko pričakujemo najpozneje do 22. JUNIJA 2017 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Več informacij o dogodkih, uradnih objavah in oglaševanju v našem glasilu najdete na spletni strani Občine Ilirska Bistrica: www.ilirska-bistrica.si

AKTUALNO

Intervju z županom Občine Ilirska Bistrica Emilom Rojcem	3
Občinska priznanja	7
Novo krožišče pri pošti	9
Maturantska četvorka	12

OBČINSKI ODMEVI

Razpis za letovanje 2017 – Duga uvala	14
---------------------------------------	----

VARSTVO OKOLJA

E-ciklirajmo tudi v Ilirski Bistrici	15
--------------------------------------	----

GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO IN TURIZEM

Bistriški mlekariji pred novimi izzivi	22
Poletna muzejska noč na gradu Prem	23

ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV

Arhitektura vrtcev na ogled v Vrtcu Jožefe Maslo Ilirska Bistrica	24
Prvi maj na Kozleku	25

SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE

Usposabljanje prostovoljcev – prvih posredovalcev za reševanje življenja	30
Planirane daljše odsotnosti splošnih ambulant ZD Ilirska Bistrica za junij	31

KULTURA

Violinistka Tjaša Klanac navdušila občinstvo	36
Muze v bistriški galeriji	37
Pesnik Milan Šelj gostoval na Bistriškem	38

ŠOLSTVO IN ŠPORT

Zmaga ilirskobistriških dijakov	40
Bistričanke državne podprvakinja	41

NAPOVED DOGODKOV

Napoved dogodkov za junij	43
---------------------------	----

RAZVEDRILLO

Nagradna križanka	44
-------------------	----

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primec, Adrijana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčič | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc | **Oblikovanje in grafična postavitev:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5200 izvodov | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Stojan Spetič, Volk folk, Petar Nikolić, Klavdija Sotlar, Nuša Valenčič, Eva Šabec, Kristina Prosen, Tjaša Kaluža, foto arhivi Gimnazije Ilirska Bistrica, JP Komunala Ilirska Bistrica d.o.o., Bistriških Alfištov, RKS- območnega združenja Ilirska Bistrica, Glasbene šole Ilirska Bistrica in KK Oldersi | **Fotografija na naslovnici:** Gimnazija Ilirska Bistrica

INTERVJU Z ŽUPANOM OBČINE ILIRSKA BISTRICA EMILOM ROJCEM

Ob ponovni oživitvi lokalnega glasila smo se z županom Emilom Rojcem pogovarjali o trenutnem stanju v občini, aktualnih projektih in investicijah, ki se izvajajo, in o načrtovanih investicijah v prihodnje.

Tako kot vse občine ima verjetno tudi naša veliko večje potrebe, kot je razpoložljivih sredstev. Kakšni so prihodki Občine Ilirska Bistrica in kakšne so njene zakonske obveznosti?

Občina Ilirska Bistrica lahko na letni ravni dokaj gotovo načrtuje prihodke v višini približno 11 milijonov evrov. Poleg zagotovljenih prihodkov ima občina zakonsko določene odhodke, in sicer v okvirnih vrednostih iz naslednjih naslovov:

- plač občinske uprave, zaposlenih v vrtcih in poklicnih gasilcev – 2 milijona evrov,
- stroškov delovanja šol, vrtcev in srednje šole (ogrevanje, električna energija, komunalne storitve, tekoče vzdrževanje) – 1 milijon evrov,
- oskrbe z vodo, urejanja zelenih površin in komunalnih storitev po mestu – 600.000 evrov,
- izdatkov za kulturo – 550.000 evrov,

- zakonske obveze do socialnih ustanov kot sta Center za socialno delo in Dom starejših občanov – 500.000 evrov,
- prevozov učencev in dijakov v šolo in stipendij – 500.000 evrov,
- upravljanja in vzdrževanja lokalnih cest – 400.000 evrov,
- upravljanja in vzdrževanja občinskih stanovanj – 200.000 evrov,
- subvencij športa – 150.000 evrov,
- prispevkov za zdravstveno zavarovanje za nezavarovane osebe – 100.000 evrov, ki skupaj z ostalimi stalnimi obveznostmi občine znašajo na letni ravni nekaj manj kot 8 milijonov evrov. Razliko, približno 3 milijone evrov, lahko občina nameni za nove investicije.

Kakšne so potrebe v Občini Ilirska Bistrica, ki jih moramo zadostiti s temi 3 milijoni evrov? Katera so tista področja, ki bi jih po vaši oceni morala urediti občina oziroma občinska uprava?

Sanacija dotrajanega vodovodnega sistema bi po ocenah strokovnjakov znašala med 13 in 15 milijoni evrov. Ocena potrebnih sredstev za dotrajan in še nedograjen kanalizacijski sistem je približno 17 milijonov evrov. Sanacija poplavno ogroženih območij predvideva investicijo v višini približno 1 milijon evrov. Po mojem mnenju daleč najbolj pereče področje, za katero je ocena potrebnih sredstev v višini približno 9 milijonov evrov, predstavljajo oziroma so predstavljale dotrajane montažne stavbe osnovne šole v Podgradu, osnovne šole v Kuteževem, Vrtca Ilirska Bistrica in prekomerna prisotnost radona v osnovni šoli v Knežaku.

Ob hitri oceni, bi lahko zaključili, da bi občina z razpolagajočimi sredstvi veliko večino teh investicij lahko izvedla v dobrih desetih letih, vendar še zdaleč ni tako. Iz naslova razpoložljivih sredstev moramo financirati tudi dejavnosti, ki jih ravno tako nujno potrebujemo. Na prvem mestu moram omeniti investicije za potrebe Civilne zaščite in gasilskega društva, prometno infrastrukturo, prostorsko planiranje in komunalno dejavnost. Seveda je popolnoma jasno, da s 3 milijoni evrov in vsemi naštetimi obveznostmi Občina Ilirska Bistrica ne more ugoditi vsem potrebam oziroma bi za njihovo izvedbo potrebovali več desetletij.

Kje so možni dodatni viri financiranja občinskega proračuna?

V prvi vrsti so to evropska in državna sredstva. Drugi vir so kapitalski prihodki, ki obsegajo predvsem prihodke od

prodaje občinskega premoženja, tretja možnost pa je zadolževanje.

Kakšna je trenutno možnost črpanja evropskih in državnih sredstev?

V letih od 2010 do 2014 je Občina Ilirska Bistrica iz evropskih in državnih sredstev pridobila nekaj več kot 10 milijonov evrov. Iz sedanje finančne perspektive smo v letu 2015 dobili nekaj manj kot 400.000 evrov, v lanskem letu pa približno 14.000 evrov, kar pomeni, da občine v tem mandatu nimamo na razpolago črpanja evropskih sredstev iz perspektive 2014 do 2021, kar predstavlja velik problem ne samo za Občino Ilirska Bistrica ampak tudi za vse ostale občine.

Nekatere občine v tem mandatu črpajo evropska sredstva iz prejšnje perspektive, mar ne?

To drži. Država je v letu 2014 omenjena sredstva namenila predvsem za pokrivanje nekaterih infrastrukturnih projektov, kot so vodovodi in kanalizacije. Žal naša občina v letu 2014, ko so bila ta sredstva na razpolago, ni imela sprejetega proračuna, zato pri teh razpisih nismo mogli sodelovati. Kljub temu pa je Občina Ilirska Bistrica v letu 2015 iz naslova evropskih sredstev iz prejšnje finančne perspektive (2007–2013) »počrpala« približno 8 milijonov evrov za izgradnjo obvoznice.

Kako in v katere namene se je zadolževala Občina Ilirska Bistrica?

V obdobju od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2016 se je Občina Ilirska Bistrica zadolžila za 1,8 milijona evrov. V letošnjem letu načrtujemo še dodatno zadolžitev v višini približno 1,5 milijona evrov, kar skupaj znesi 3,3 milijona evrov kredita, ki ga bomo oziroma smo ga delno že porabili za gradnjo osnovne šole in vrtca v Kuteževem, osnovne šole in vrtca v Podgradu, prizidka in za sanacijo osnovne šole v Knežaku in dokončanja zunanje ureditve vrtca v Ilirski Bistrici. Skupna vrednost objektov, v katere bo za financiranje vključen tudi kredit, znaša približno 9 milijonov evrov. Občina Ilirska Bistrica bo od leta 2011 do 2018 odplačala približno 3,3 milijone evrov obveznosti iz naslova najetih posojil iz obdobja po letu 2000. Zaradi povečanja obveznosti, ki jih država nalaga občinam in zaradi načrtnega zmanjševanja prihodkov občin je država omogočila občinam iz naslova ZFO (Zakon o financiranju občin) dodatna povratna sredstva, ki jih sicer zakon ne vključuje v kvoto zadolževanja, vendar jih bo morala občina, sicer pod ugodnimi pogoji, vseeno vrniti. Občina Ilirska Bistrica bo iz tega naslova v letih 2016 in 2017 dobila približno 1,2 milijona evrov. Ta sredstva bomo ravno tako porabili za izgradnjo šolskih objektov.

Šolske objekte v vrednosti 9 milijonov evrov bo Občina Ilirska Bistrica financirala s približno 4,6 milijoni evrov iz naslova kreditov in povratnih sredstev ZFO, s približno 1,3 milijona evrov

evropskih in državnih sredstev; ostala sredstva v višini približno 3 milijone evrov pa iz občinskega proračuna. Poleg tega bo občina v tem obdobju vrnila približno 3,3 milijona evrov najetih kreditov iz preteklih let.

Iz navedenega lahko sklepamo, da ste sanacijo šolskih objektov postavili kot prioriteto pred obnovo vodovoda. Zakaj?

Nesporno je, da je voda ena od najpomembnejših dobrin, ki jih potrebujejo občanke in občani. Res je, da je naš vodovodni sistem dotrajan in potreben temeljite prenove, res pa je tudi, da sistem deluje sicer z velikimi stroški. Zavedam se, da so zahtevani preventivni ukrepi za uporabnike vodovodnega omrežja neprijetni, vendar se je z upoštevanjem navodil upravljavca vodovoda mogoče izogniti neželenim posledicam prekomerne kalnosti. Po drugi strani pa otroci morajo v šole in vrtce in se negativnim učinkom plesni in radona ne morejo izogniti. Prav zato sem v proračunih, ki jih je potrdil občinski svet, predlagal prioriteto izgradnjo in sanacijo šol ter vrtcev.

V kakšnem stanju so oziroma so bili naši montažni vzgojnovarstveni objekti je razvidno iz zgornjih fotografij. Seveda pa bi bilo trenutno stanje čisto drugače-

no, če bi občina probleme, ki niso od danes, ampak so prisotni že več desetletij, reševala tekoče.

To seveda drži, vendar je vodovod vseeno potrebno obnoviti. Na kakšen način bo Občina Ilirska Bistrica reševala težave z občasno oporečno vodo oziroma zahtevami po prekuhavanju vode iz ilirskobistriškega vodovoda?

Občina Ilirska Bistrica je skupaj z Občino Hrpelje-Kozina in Občino Divača podpisala pismo o nameri o izgradnji brkinskega vodovoda, ki naj bi potekal od vodarne v Ilirski Bistrici do Rodika v Občini Hrpelje-Kozina, kjer naj bi se priključil na vodovodno omrežje kraškega vodovoda. S projektom, vrednim približno 10 milijonov evrov, želi Občina Ilirska Bistrica rešiti problem izgub na obstoječem brkinskem vodovodu in sanirati vodarno v Ilirski Bistrici ter s tem odpraviti problem prekuhavanja vode.

Državni zbor je sicer v ustavo zapisal pravico vsakega občana do pitne vode, vendar to še ne pomeni, da bo država oziroma pristojno ministrstvo občinam namenilo za to potrebna sredstva. V kolikor bi se zgodilo, da občine ne bomo uspele pridobiti omenjenih sredstev za brkinski vodovod s strani države, se bo morala Občina Ilirska Bistrica v prihodnjem letu odpovedati določenim načrtovanim projektom in pričeti sanacijo

vodarne izključno z lastnimi sredstvi, za kar bomo po grobi oceni potrebovali med 1,5 in 2 milijona evrov.

Od potreb Občine Ilirska Bistrica, ki ste jih našli, ste nakazali rešitev za šolske objekte in delno za vodovod. Kako pa je z ostalimi?

Za kanalizacijsko omrežje v Ilirski Bistrici bomo v letošnjem letu pridobili projektno dokumentacijo in gradbena dovoljenja za ureditev kanalizacije v obsegu približno 2000 populacijskih enot. Ocenjena vrednost projekta je več kot 6 milijonov evrov. Glede na to da trenutno v te namene ni na razpolago evropskih sredstev in glede na letna prosta sredstva iz občinskega proračuna za namen investicij, tega projekta Občina Ilirska Bistrica sama ne more realizirati. Na osnovi pripravljenega projekta bomo počakali na razpise za evropska sredstva.

Kako pa je z delovnimi mesti v naši občini?

Za potrebe investicij v gospodarstvo je Občina Ilirska Bistrica v letih 2015 in 2016 dokončala industrijsko cono v Ilirski Bistrici in na občinskem svetu sprejela prostorski načrt, na osnovi katerega smo potencialnim investitorjem omogočili izgradnjo proizvodnih objektov. Prodajno ceno zemljišč v industrijski coni mora Občina Ilirska Bistrica določiti na osnovi stroškov, ki so nastali ob urejanju zemljišča. Cenilec je na osnovi te metodologije določil cene v Industrijski coni

Ilirska Bistrica med 25 in 50 eur na m². Glede na neuspele poskuse prodaje je jasno, da so te cene za trenutne gospodarske razmere previsoke in potencialnih investitorjev posledično ne zanimajo. V želji po znižanju cen bo Občina Ilirska Bistrica pristopila k sprejemu Pravilnika o subvencioniranju nakupa zemljišč za podjetnike, ki bodo želeli odpirati nova delovna mesta, s čimer bomo ceno zemljišč močno znižali in pričakujemo, da bo cona na ta način postala zanimiva za občinske in tuje gospodarstvenike. Seveda pa se bodo morali potencialni kupci obvezati, da bodo po nakupu zemljišča v določenem času zaposlili določeno število novih delavcev. V nasprotnem primeru bodo morali občini vrniti subvencijo za nakup zemljišča. O višini subvencije za nakup zemljišča bo odločal občinski svet. Predlog občinske uprave bo, da občina za vsako novo zagotovljeno delovno mesto nameni med 50.000 in 100.000 evri subvencije.

Podoben pravilnik bo Občina Ilirska Bistrica pripravila tudi za subvencioniranje dela dajatev, ki jih je delodajalec dolžan plačati za novo zaposlene delavce.

Katere projekte bo Občina Ilirska Bistrica izvajala v letošnjem letu in katere večje investicije trenutno potekajo v občini?

V okviru sanacije degradiranih območij na področju bivše tovarne Tok smo porušili vse obstoječe objekte razen stavbe 6a in kotlarne. Vrednost investicije znaša približno 240.000 evrov. Pričakujemo, da bomo z deli zaključili v mesecu maju.

Prebivalce Kosez, Velike Bukovice in Soz kot tudi dnevne obiskovalce jezera Mola je razveselila novica o obnovi in asfaltiranju lokalne ceste LC Soze–Harije v dolžini 1,167 km. Na pobudo krajanov naselja Harije smo v sklopu investicije asfaltirali tudi obvozno javno pot v Harijah v dolžini 100 m. Investicija je vredna približno 140.000 evrov.

V letih 2015 in 2016 smo pričeli s projektom ureditve kanalizacijskega omrežja po IB. Ugotovljene so bile določene pomanjkljivosti kanalizacijskega sistema, ki se jih je pričelo odpravljati. Glede na ugotovljene pomanjkljivosti kanalizacijskega sistema se pripravlja projektna dokumentacija za Kosovelovo, Jurčičevo, Brinškovo, Vilharjevo, in Zupančičevo ulico, za Vojkov drevered, pod Stražico in Tomšičevo ulico ter glavni povezovalni kolektor do čistilne naprave. Projektna dokumentacija se pripravlja tudi za kanalizacijo ob Podgraški ulici in ob vodotoku Pila. Projekt urejanja kanalizacije je vreden približno 190.000 evrov.

V prihodnjih mesecih na Občini Ilirska Bistrica načrtujemo pridobiti gradbeno dovoljenje za protipoplavne ukrepe v bližini vasi Trpčane, ob izlivu reke Bistrice v reko Reko, na dveh lokacijah pri Topolcu in ob vasi Rečica. Glede na velike stroške, ki jih je Občina Ilirska Bistrica imela s pripravo potrebne dokumentacije, in glede na to da je urejanje vodotokov v celoti v pristojnosti države, bomo predlagali, da predvidene inve-

sticije izvede pristojna državna služba. Vrednost projekta znaša preko 200.000 evrov.

Nov prizidek Osnovne šole Podgora Kuteževo bo nadomestil vse prostore v odstranjenem delu in zagotovil potrebne dodatne prostore. Osnovna šola bo bogatejša za pet učilnic, kabinet, upravni prostor, kuhinjo, prostor za hišnika in kotlovnico. Vrtcu pa bodo v novem objektu namenjene tri igralnice in prostori za osebje. Skupni večnamenski prostor bo zaokrožil novo ponudbo vzgojno-izobraževalnih vsebin. Težko pričakovana novogradnja bo na prvi šolski dan v svoje prostore sprejela vedoželjne učence in vrtčevske otroke. Ocenjena vrednosti projekta znaša približno 2,1 milijona evrov.

Izgradnja novega šolskega in predšolskega objekta pa bo najbolj razveselila otroke iz Osnovne šole Rudolfa Ukoviča Podgrad, ki stanujejo v Podgradu, Hrušici, Malih Ločah, Račicah, Podbežah, Sabonjah in na Starodu. V Podgradu namreč gradimo novo osnovno šolo in otroški vrtec. Okoliške površine bomo uredili za potrebe prometa, osnovnošolskega izobraževanja in dejavnosti otroškega varstva. V novem vzgojno-izobraževalnem objektu bo prostora za 12 učilnic in 9 šolskih kabinetov. V prostorih uprave pa bodo urejene pisarne, prostor za strokovnega delavca in zbornica. Otroški vrtec bo obsegal 3 igralnice z zunanji terasami, večnamenski prostor in dva kabineta. Investicija znaša

nekaj več kot 3 milijone evrov. Objekt bo predan v uporabo v prvi polovici leta 2018.

Po uspešni sanaciji tlakov in zaščiti pred nevarnim radonom bo Osnovna šola Toneta Tomšiča Knežak dobila še sodoben prizidek v treh etažah. V novogradnji bo prostora za tri učilnice, dva kabineta in dve slačilnici. Novi prostori bodo dostopni iz pritličja, kjer bo tudi neposreden izhod na prosto. Otroci bodo v nove šolske klopi sedli že z novim šolskim letom, saj je zaključek del predviden za konec meseca junija. Vrednost investicije v letu 2017 znaša 240.494 evrov. Vrednost celotnega projekta je 600.000 evrov.

Katere investicije pa se bodo začele izvajati najprej?

Zelo pomemben projekt, ki bo zagotovo razveselil naše občane, je ureditev mirujočega prometa ob zdravstvenemu domu in lekarni ter ureditev dostopa do zdravstvenega doma. V okviru 3. faze projekta Varna pot v šolo sta predvidena dva nova uvoza, in sicer uvoz do lekarne in uvoz do zdravstvenega doma. Po dokončanem postopku izbire izvajalca smo v mesecu maju pričeli z gradbenimi deli. Po prvih ocenah se bomo lahko po novih poteh zapeljali že v začetku septembra. Za projekt so zagotovljena sredstva v višini 450.000 evrov.

Vrednost rekonstrukcije mostu pri Baču na lokalni cesti Bač–Koritnice v dolžini 12,5 m in širini 7,5 m znaša približno 224.000 evrov. Cilj investicije je urediti most na mestu križanja lokalne ceste Bač–Koritnice in hudournika za odvajanje poplavnih voda. Nov most bo zagotavljal prevoznost ceste tudi v času visokih voda, kar bo izboljšalo prometno varnost. Zagotovljena bo ustrezna prevoznost cest in s tem dostopnost do vasi Bač za potrebe krajanov, zaščite in reševanja kot tudi dostopnost poti za obrambne in vadbene potrebe Ministrstva za obrambo Republike Slovenije. Z ureditvijo prekopov na kneškem polju in mimo vasi Bač ter z izvedbo investicij, ki jih je Občina Ilirska Bistrica sprojektirala ob reki Reki, bomo zagotovili poplavno varnost za veliko večino prebivalstva občine Ilirska Bistrica. ●

Voščilo ob občinskem prazniku

Občankam in občanom čestitamo ob občinskem prazniku, ki ga praznujemo 4. junija.

Občina Ilirska Bistrica se ob tem prazniku poklanja spominu na žrtve naših prednikov v boju proti okupatorju, proslavlja vrednote domačega kraja ter se združuje v prizadevanjih za razvoj in napredek naše občine.

Pridružite se nam na osrednji slovesnosti, ki bo 2. junija ob 19. uri v veliki dvorani Doma na Vidmu!

Župan, občinski svet in občinska uprava

ANTON SPETIČ

PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA PODROČJE DRUŽBENIH DEJAVNOSTI ZA LETO 2017

28. marca 2017 je na vojaškem poligonu Bač potekalo redno usposabljanje vojakov Slovenske vojske, ki so vadili bojno streljanje s pehotnim orožjem. Člani Prostovoljnega gasilskega društva Knežak so na poligonu izvajali požarno stražo, na kateri je bil prisoten tudi Anton Spetič.

Po koncu večurnega streljanja sta na vojaškem poligonu izbruhnili dva požara. Posadki požarne straže sta nemudoma odhiteli vsaka na svoje prizorišče s ciljem, da požara čim prej omejita. Prvi posadki, katere član je bil tudi Anton Spetič, je enega od požarov uspelo hitro omejiti, zato se je takoj odpravila na pomoč drugi posadki. Drugi požar se je zaradi neugodne lokacije in vrtinčastega vetra hitro in nenadzorovano širil. Gasilca sta ob prihodu na lokacijo naletela na izredno zahtevne razmere z veliko dima in zelo slabo vidljivostjo. Ne glede na vse sta začela s pripravo na gašenje.

Ob pripravi na gašenje se je nenadoma pojavil izredno močan veter, ki je ognjeno linijo začel širiti proti njima. Gasilca sta se takoj pričela umikati, vendar je bila hitrost širjenja požara tako velika, da ju je deloma zajel ogenj. Antonu Spetiču so se nevarno približali ognjeni zublji, zato je utrpel težje opekline. Kljub navidezno brezizhodnemu položaju sta Anton in rahlo opečeni Klemen ohranila trezno glavo in se uspela premakniti na varno območje ter od tam poklicala pomoč.

Kljub tej nezgodi se Anton ni vdal in je s svojim pozitivnim pogledom na stvari pripomogel k uspešnemu poteku zdravljenja in okrevanja. Tone je doživel tisto, kar si nihče od gasilcev ne želi, do-

kazal pa je tudi, da se z močno voljo da premagati vse težave in se počasi vrniti v vsakdanje življenje.

Za izkazano izredno požrtvovalnost, hrabrost in človekoljubnost ob gasilski intervenciji na vojaškem poligonu Bač mu občani Ilirske Bistrice izrekajo iskreno zahvalo. ●

VOLK FOLK

PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA PODROČJE KULTURE ZA LETO 2017

Družinski trio Volk Folk sestavljajo oče Romeo, hči Nina in sin Gregor, ki nadaljujejo družinsko pevsko in godčevsko tradicijo bistrške občine s poudarkom na okolici Velike Bukovice, od koder izvira njihov rod. Prvič so skupaj nastopili pred dvema desetletjema, ko se jim je za mikrofonom pridružila tudi Romeova žena Vanda, na bobnih pa jih je spremljal Romeov oče Slavko.

Romeo igra kontrabas, Nina oprekelj (brano) in harmoniko, Gregor pa violino ter meh. Ob glasbi vsi trije ubrano zapojejo. Ljudski godci iz družine Volk so poznani po celotni Sloveniji, njihova prepoznavnost pa sega tudi izven meja naše države. Redno nastopajo na različnih krajevnih prireditvah, očarali pa

so tudi strokovno komisijo na festivalu Druga godba in na raznih srečanjih ljudskih pevcev. Uspešno so sodelovali tudi pri projektu Sozvočja Slovenije, ki je dokumentiral podobo slovenske ljudske glasbe. Svojo ljudsko glasbo redno predstavljajo na domačih radijskih postajah in na Evropskem radijskem festivalu sodobne ljudske glasbe in petja.

Trio Volk Folk se v slovenskem glasbenem prostoru uvršča med najboljše poustvarjalce slovenskega ljudskega izročila. Družinska zasedba zbira, ohranja in izvaja slovensko ljudsko vokalno ter instrumentalno glasbo. Posvečajo se izvornemu glasbenemu izročilu pevcev in godcev iz okoliških vasi bistrške občine, muzejsko glasbeno izročilo pa ohranjajo s starimi, že davno pozabljenimi glasbili.

Člani skupine pravijo, da igrajo predvsem sebi v veselje in za svojo dušo, strokovna javnost pa jim dodeljuje laiskave ocene, ko pravi, da: »Ansambel velja za enega najvidnejših, saj njihovo glasbeno delovanje odraža profesionalizem, izjemen občutek za rekonstrukcijo in hkrati za ustvarjalnost in spontanost.«

Družinski trio Volk Folk je na predlog Glasbenonarodopisnega inštituta SAZU za svoje delo prejel Maroltovo listino, najvišje državno priznanje za folklorno dejavnost.

Leta 2012 je trio Volk Folk izdal svojo zgoščenko z naslovom *U prvega*, na kateri je 17 viž in pesmi s spremnimi besedami ter komentarji.

Člani družinskega tria so aktivni tudi na drugih področjih družabnega in društvenega življenja.

Romeo, učitelj likovne vzgoje in tehnike na Osnovni šoli Dragotin Kette Ilirska Bistrica, se veliko ukvarja s preučevanjem ljudskega življenja, šeg in navad, kulture oblačenja ter ljudske umetnosti. Je mentor in svetovalec različnim folklornim skupinam; oblikuje in likovno opremlja knjige; prireja pa tudi seminarje ter delavnice za godce.

Nina že prenaša svoje znanje na mlajše, saj je profesorica klavirja na Glasbeni šoli Ilirska Bistrica in strokovna spremljevalka – ocenjevalka za odrasle folklorne skupine.

Gregor se ukvarja tudi z drugimi glasbenimi zvrstmi, je mentor številnim mladim glasbenikom in igra kitaro v bistrškem rock bendu.

Nina in Gregor s priredbami ljudskih pesmi uspešno nastopata na festivalih, kot sta Godibodi in Lent.

Člani družine Volk s svojo skromnostjo, prijaznostjo in zagledanostjo v tradicionalno ljudsko umetnost dosegajo številne uspehe v državnem in mednarodnem prostoru ter suvereno predstavljajo našo kulturno dediščino. Naj jim bo plaketa Občine Ilirska Bistrica za področje kulture spodbuda, da bodo nadaljevali s svojim ljubiteljskim delom in prenašanjem znanja ter godčevske tradicije tudi v prihodnje. ●

NOVO KROŽIŠČE PRI POŠTI

Z novim krožnim križiščem pri pošti je slaba volja ob vključevanju na bližnje enosmerne ulice le še bled spomin. Pešci odslej prečkajo cestišče na dveh krajših in občutno varnejših prehodih za pešce.

Zaradi večje pretočnosti vozil in večje varnosti vseh udeležencev v prometu se je Občina Ilirska Bistrica odločila za rekonstrukcijo obstoječega križišča prednostne smeri Bazoviške ceste in stranskih cest Cankarjeve ulice ter Rozmanove ulice v enopasovno začasno krožno križišče.

Glede na dimenzijo zunanjega premera obravnavano križišče sodi v tip mini urbanega krožnega križišča. Pri izvedbi

krožišča se je skušalo vklopiti vse elemente v okvirje obstoječega križišča in cest – brez poseganja v robne parcele, objekte in ureditve. V samem krožnem križišču sta umeščena prehoda za pešce na Cankarjevi in Rozmanovi ulici.

Začasno montažno križišče je postavljeno kot obstoječa rešitev za ureditev stalnega krožnega križišča. Na Občini Ilirska Bistrica so se odločili za izgradnjo začasnega montažnega krožnega

križišča, ker je ureditev stalnega krožišča gradbeno in investicijsko dokaj zahtevna, saj predvideva preniveliranje naklonov vozišč ter obsežno rekonstrukcijo komunalnih naprav v širšem območju.

Preureditev obstoječega trikrakega križišča v krožno križišče sledi težnji umirjanja prometa v urbanih območjih in je del prometne vizije prihodnosti, ki je v sožitju s človekom in naravo, saj krožišča poleg zmanjšanja posledic prometnih nesreč, krajšega čakanja, manjše porabe prostora, manjšega hrupa in emisij škodljivih plinov tudi estetsko osmišljajo prostor. Glede na dobre izkušnje z uporabnostjo obstoječih krožišč pri Tušu, Matetu in ob železniškem mostu se je Občina Ilirska Bistrica odločila, da z montažnim krožnim križiščem pri pošti sledi evropskim trendom o varnosti v prometu, kjer je na prvem mestu višja kakovost življenja v tesni povezavi s skrbjo za okolje. ●

V PRIHODNJE DOVOLJ PARKIRNIH POVRŠIN NA OBMOČJU LEKARNE IN ZDRAVSTVENEGA DOMA

Z dvema novima priključkoma in ureditvijo parkirišč pred lekarno, ob zdravstvenemu domu ter pred stanovanjskim blokom Gregorčičeva 8b bodo vse prometne zagate na tem območju uspešno sanirane. Tudi pešci in šolarji bodo lahko varno obiskovali zdravnika in pouk, saj so predvidene nove pešpoti.

Zaradi pomanjkanja parkirnih mest je Občina Ilirska Bistrica pristopila k celoviti ureditvi področja od lekarne do okolice zdravstvenega doma. V ta namen bodo obstoječ priključek k zdravstvenemu domu predstavili za približno 35 metrov proti severu, v linijo vhoda v zdravstveni dom. Obstoječi enosmerni priključek bo zamenjal dvosmerni priključek, ki bo predstavljen približno 42 metrov južneje od enosmernega. Občane bo prav gotovo razveselil podatek, da se bodo preuredila parkirišča pred lekarno in sosednjim stanovanjskim blokom, parkiranje ob obisku zdravstvenega doma pa bosta olajšali dve parkirišči, prvo ob zdravstvenemu domu in drugo pod stavbo.

PARKIRIŠČE PRED LEKARNO

Parkirišče pred lekarno se bo preuredilo. Predvidenih je 13 parkirnih mest, od tega je eno namenjeno invalidom. Za parkiranje ob stavbi bodo na voljo štiri bočna parkirna mesta. Obstoječa pešpot poteka proti jugu vzdolž Gregorčičeve ceste po pločniku do novega parkirišča pred stanovanjskim blokom na naslovu Gregorčičeva 8b. Od tam se bo uredilo nov pločnik, ki se bo razcepil do zdravstvenega doma in vzdolž Gregorčičeve ceste do novega priključka, kjer bo ustrezno urejen prehod za pešce.

PARKIRIŠČE PRED STAVBO NA NASLOVU GREGORČIČEVA 8B

Na preurejenem parkirišču bo prostora za 26 parkirnih mest, od tega bo eno namenjeno invalidnim osebam. Za zagotovitev zadostnih mest bo zgrajen podporni zid nad stavbo, obstoječe parkirne površine na travnatih ploščah pa se bo

asfaltiralo. Med obstoječo pešpotjo in zidom bo površina, namenjena pešcem. Na koncu parkirišča se naveže na glavno pešpot ob Gregorčičevi cesti in na parkirišče ob zdravstvenemu domu.

PARKIRIŠČE MED GREGORČIČEVO CESTO IN ZDRAVSTVENIM DOMOM

Na parkirišču bo prostora za 16 parkirnih mest, od tega bo eno mesto namenjeno invalidnim osebam, 6 pa jih bo rezerviranih za uslužbence zdravstvenega doma.

PARKIRIŠČE PRED ZDRAVSTVENIM DOMOM

Za parkiranje pred zdravstvenim domom je predvidenih 13 parkirnih mest, od tega 1 za invalide. Urejen bo pločnik okoli zdravstvenega doma, ki se bo navezal na glavno pešpot ob Gregorčičevi ulici, dodatna pešpot pa bo povezovala parkirišče pred zdravstvenim domom s spodnjim parkiriščem.

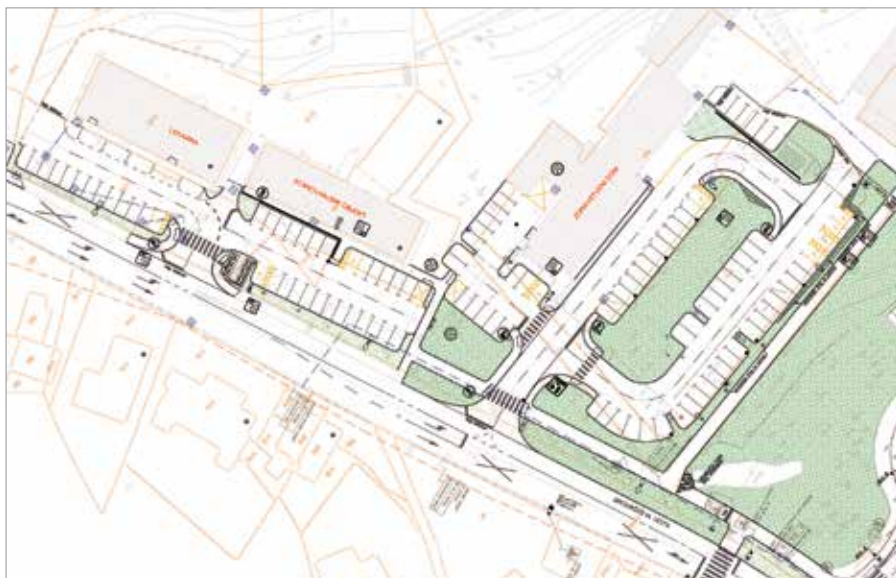
PARKIRIŠČE POD ZDRAVSTVENIM DOMOM

Na platoju pod zdravstvenim domom bo na voljo kar 36 parkirnih površin, od tega bodo 4 rezervirane za invalide. Za službena vozila zdravstvenega doma je predvidenih 6 parkirnih mest pred garažami reševalne postaje. V načrtu je tudi ureditev pešpoti od stanovanjskega bloka na Gregorčičevi cesti do prehoda za pešce čez Gregorčičevo cesto. Pred spomenikom se bo pešpot odcepila do obstoječega dvorišča pred osnovno šolo.

VREDNOST INVESTICIJE

Vrednost investicije znaša 350.000 evrov. Na razpisu je bilo za izvajalca del izbrano podjetje CPK d.d. iz Kopra. Po podpisu pogodbe je izvajalec pričel z deli v 2. polovici meseca maja, dela bodo predvidoma zaključena v jesenskih mesecih.

Z ureditvijo omenjenih priključkov in parkirišč bo Občina Ilirska Bistrica uspešno zaključila projekt **Varna pot v šolo**, s katerim se bo bistveno izboljšala prometna varnost na območju lekarne, zdravstvenega doma in osnovne šole Dragotina Ketteja. Ustrezne urejene površine za pešce in mirujoči promet, izboljšana prometna pretočnost ter sprostitev intervencijskih poti bodo občanom olajšale dostop do omenjenih ustanov in poskrbele za visoko prometno varnost vseh udeležencev v prometu. ●

BOLNICA POD OSTROŽNIM BRDOM BO OŽIVELA

Občina Ilirska Bistrica se je odločila rekonstruirati objekte, v katerih je med 2. svetovno vojno delovala bolnica Zalesje. Za uresničitev zadanih ciljev računajo na evropski denar.

Občina Ilirska Bistrica je pridobila gradbeno dovoljenja za skoraj vsa zemljišča, na katerih so stali objekti bolnice. Projekt za izgradnjo pa je trenutno prijavljen na razpis za pridobitev evropskih sredstev. Ne glede na ovire, ki jih postavljajo lastniki nekaterih zemljišč na področju, kjer je stala bolnišnica, so na občini trdno odločeni, da bodo v letošnjem letu začeli z rekonstrukcijo. Z izgradnjo bolnice se namreč želijo simbolično zahvaliti za požrtvovalnost osebju in domačinom, ki so z združenimi močmi skrbeli za ranjene partizane. »Ravno tako želimo izkazati spoštovanje vsem, ki so na teh tleh sodelovali v borbi za svobodno Slovenijo. Če niso klonili tisti, ki jim je ta spomenik posvečen, ne bomo klonili tudi mi, ki smo jim dolžni izkazati globoko spoštovanje,« je na proslavi ob obeležitvi dneva upora proti okupatorju in proslavi ob 73-letnici spomina na partizansko bolnico na Ostrožnem Brdu zagotovil gostitelj proslave in župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc.

Pomen partizanstva za slovenski narod je poudaril tudi slavnostni govornik, predsednik Južno Primorske regije Zveze združenj borcev za vrednote NOB,

gospod Bojan Pahor: »Zgodovina je za narod to, kar je spomin za človeka. Zgodovina je učiteljica življenja in svetilnik v prihodnost. Partizani so obranili našo čast in postavili trdne temelje narodove identitete ter njegove prihodnosti«.

ZGODOVINA BOLNICE ZALESJE

Partizanska bolnica Zalesje je v Brkinih nepretrgoma delovala od 15. novembra 1943 do 17. januarja 1945. Bolnica je bila najprej postavljena v Padežu, ker pa so jo Nemci vedno bolj ogrožali z napadi, so jo marca 1944 prestavili na varnejšo lokacijo v gozd z imenom Boršt, približno 1200 metrov severovzhodno od Šmagurjeve kmetije pod Ostrožnim Brdom. Zelo pomembno vlogo pri razvoju bolnice je imel Mogamed Gadžijev-Miša, dr. med., major Rdeče armade. V januarju 1944 je prebегnil k partizanom v štab Istrskega odreda, ki ga je imenoval za upravnika in nato še za komandanta bolnice. Zdravnik Gadžijev je izbral lokacijo za novo bolnico, ki ji je dal rusko ime Zalesje oz. po slovensko Za gozdom. V največji tajnosti in zelo kratkem času jo je zgradilo 18 aktivistov z Ostrožnega Brda. Zgradili so bolniške barake z 20 ležišči, prostor za zdravnika,

prostor za prevezovanje ranjencev, skladišče za zdravila in opremo, skrivališče za 12 težje ranjenih z operacijsko mizo ter ozkim vhodom. 300 metrov stran je bila postavljena tudi kuhinja. V drugem kraju so bila skladišča za hrano in zdravila.

Oskrbo za bolnike in osebje so prevzeli vaščani Ostrožnega Brda. V bolnici Zalesje se je zdravilo okoli 220 ranjencev in bolnikov. Kljub razmeram, pomanjkanju zdravil, opreme in zdravniških pripomočkov ter stalni sovražni nevarnosti je bilo zdravljenje zelo uspešno, saj je bila smrtnost manj kot 2-odstotna. Po mnenju zdravnika Gadžijeva je bilo tako uspešno zdravljenje posledica izredne fizične odpornosti ranjencev, dobre hrane, bistre vode in svežega zraka.

Sovražnike ofenzive pa so postajale vse pogostejše, zato se je bolnica pogosto umikala in selila. Zaradi oteženega zdravljenja in stalne nevarnosti pa tudi zaradi bolezni zdravnika Gadžijeva je bila bolnica Zalesje ukinjena, njeno osebje in ranjenci pa so bili priključeni bolnici pod Snežnikom.

VISOKI GOSTI IN BOGAT KULTURNI PROGRAM

Slovesnosti v Brkinih se je udeležilo veliko število pomembnih gostov, kot so predstavnik Veleposlaništva Ruske federacije gospod Oleg Kudryavtsev, županja Občine Hrpelje-Kozina Saša Likavec Svetelšek, predsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije Tit Turnšek, predsednik

Južno Primorske regije Zveze združenj borcev za vrednote NOB Bojan Pahor in predsednik Združenja antifašistič-

nih borcev in antifašistov Liburnija Matulji Branko Afrič. Proslavo so s partizansko pesmijo popestrili Fantje spod Karlovice, pevke iz Ruskega kulturnega centra skupina Ruski talisman in učenca iz Osnovne šole Rudija Mahniča-Brkinca Maja Lever in Gašper Kastelic. Ob zaključku slovesnosti so visoki gostje z županom Emilom Rojcem in podžupanom Petrom Štavarjem položili spominske vence ob spomeniku v Zalesju. ●

MATURANTSKA ČETVORKA

»PLESALCI, PLESALKE, POKLON!«

»Gaudeamus igitur, veselite se, naberite si moči za napore dneve, ki prihajajo! Želim vam, da bi izpite opravili čim uspešneje in bili staršem in nam, profesorjem, v ponos,« je zaželel maturantom Gimnazije Ilirska Bistrica ravnatelj g. Gorazd Brne.

Bistriški maturanti so točno opoldan v Parku Nade Žagar po taktih Straussovega Netopirja pričeli s prvo sliko od štirih slik četvorke in se tako pridružili maturantom po celotni Sloveniji ter v številnih evropskih mestih v boju za nov Guinnessov rekord.

Dijakom 10. generacije gimnazijskih maturantov in dijakom 5. generacije, ki bodo opravljali poklicno maturo, je veliko uspeha na zrelostnem izpitu zaželel tudi župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc, ki se je z njimi tudi pošalil, da so žal zamudili finančno vzpodbudo v višini 40 EUR, ki jo Občina Ilirska Bistrica namenja uspešnim dijakom jeseni.

Maturantska parada, ki jo je Gimnazija Ilirska Bistrica organizirala v sodelovanju s Plesno šolo Urška in Občino Ilirska Bistrica, je poleg elitnega dvornega plesa minila tudi v znamenju tradicionalnih polke in valčka ter modernih korakov.

Po nepozabnem druženju in sprostitvi maturante čakajo izpiti iz splošne in poklicne mature, ki predstavljajo pomembno prelomnico na njihovi študijski poti. ●

UPRAVNA ENOTA OBVEŠČA

1. REGISTRACIJA MOPEDOV

V Uradnem listu RS, št. 68/16, sta bila objavljena Zakon o dopolnitvah Zakona o motornih vozilih (ZMV-B) in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-C), ki sta začela veljati 19. 11. 2016 in sta prinesla novosti glede registracije mopedov.

Novela Zakona o motornih vozilih je uvedla novo obveznost, po kateri morajo biti od 1. 5. 2017 vsi mopedi registrirani, vključno z mopedi, pri katerih trajna nazivna moč pogonskega motorja ne presega 4 KW in konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 km/h. Registracija mopeda se bo izvajala na podoben način kot registracije ostalih motornih vozil, to je po opravljenem tehničnem pregledu in plačilu zavarovanja odgovornosti. Lastnik bo pridobil še posebno registrsko tablico z rdečimi črkami in številkami.

Moped bo možno registrirati tudi brez dokazila o izvoru in lastništvu vozila, če lastništvo vozila ni sporno (na podlagi ugotovitvenega postopka o lastništvu, s predložitvijo listin o nakupu, z zaslišanjem prič, ...), vendar le, če je bil na ozemlju Republike Slovenije pred 1. 5. 2004.

Novela Zakona o pravilih cestnega prometa med drugim določa tudi pogoje za udeležbo mopedov v cestnem prometu. Vozniki mopedov, katerih konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 km/h, morate tako voziti po kolesarskem pasu, kolesarski stezi ali kolesarski poti. Kjer ni teh prometnih površin

oziroma niso prevozne, smete voziti ob desnem robu smernega vozišča v smeri vožnje. Vozniki mopedov morate voziti drug za drugim in obvezno nositi čelado (lahko motoristično ali kolesarsko).

Zakon kot novost uvaja tudi obveznost nošenja čelade za kolesarje do 18. leta starosti.

2. POSKRbite ZA PRAVILNOST PODATKOV NA VAŠIH DOKUMENTIH

Vsak državljan mora imeti vsaj en identifikacijski dokument s sliko, ki ga je izdal pristojni državni organ (npr. osebno izkaznico, potni list, vozniško dovoljenje, orožno listino, maloobmejno prepustnico). Na vseh teh dokumentih so navedeni podatki o osebnem imenu in naslovu njegovega imetnika.

Zakoni, ki opredeljujejo izdajo navedenih dokumentov, tudi zahtevajo, da imetnik dokumenta poskrbi, da so na dokumentu vedno navedeni njegovi pravilni podatki.

Imetnik mora v primeru spremembe osebnega imena (imena ali priimka) ali naslova, v 30-ih dneh poskrbeti za vpis spremembe na njegovih dokumentih.

Za opustitev navedene dolžnosti so predpisane globe:

- pri osebni izkaznici: od 50–200 EUR,
- pri potnem listu: od 125–400 EUR,
- pri vozniškem dovoljenju: 40 EUR.

S tem v zvezi vas seznanjamo, da je izrekanje globe zaradi neskladja podatkov na vozniškem dovoljenju v pristojnosti

upravne enote, ki jo Zakon o vzniki določa kot prekrškovni organ (65. člen).

3. PREVERITE VELJAVNOST VAŠIH POTOVALNIH DOKUMENTOV

Pred nami so prazniki in časi množičnih potovanj. V izogib morebitnim težavam ob prehajanju meje vas pozivamo, da preverite veljavnost vaših potovalnih dokumentov in pravočasno vložite vlogo za izdajo nove listine.

4. VRAČANJE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE STAREJŠIH OBJEKTOV

Upravna enota je kot pristojni upravni organ za gradbene zadeve, skladno s 106. členom Zakona o graditvi objektov, **dolžna hraniti projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja**, na podlagi katerega je upravni organ izdal gradbeno dovoljenje oziroma na podlagi katerega je bilo gradbeno dovoljenje spremenjeno **ter vodilno mapo dokazila o zanesljivosti objekta in vodilno mapo projekta izvedenih del**, na podlagi katerega je bilo izdano uporabno dovoljenje, **in sicer deset let po njegovi izdaji**.

Na podlagi 196. člena Uredbe o upravnem poslovanju upravna enota izloča gradbene projekte individualnih stanovanjskih gradenj in drugih objektov, ki jim je potekel rok hrambe. Upravne enote praviloma uničijo izločeno projektno dokumentacijo. Ker pa se v praksi pogosto dogaja, da sedanji lastniki projektno dokumentacije nimajo, smo se odločili, da investitorjem oz. sedanjim lastnikom individualnih gradenj predhodno omogočimo prevzem te dokumentacije v zasebno hrambo.

Upravna enota bo postopoma obveščala lastnike objektov o možnosti prevzema projektno dokumentacije. S tem v zvezi vas vabimo, da preverite, katero dokumentacijo o gradnji že hranite, slednje pa bo tudi podlaga vaši odločitvi za morebitni prevzem dokumentacije iz arhiva upravne enote. Dokumentacijo bo lahko prevzel lastnik, v primeru solastnine pa le s soglasjem ostalih solastnikov. ●

Mirjana Valenčič,
načelnica

Upravna enota Ilirska Bistrica

ČAS POSLOVANJA:

ponedeljek od 8.00 do 15.00
torek od 8.00 do 15.00
sreda od 7.30 do 17.30
četrtek od 8.00 do 15.00
petek od 8.00 do 13.00

Občina Ilirska Bistrica

URADNE URE ZA STRANKE

ponedeljek: 8.00 - 11.00
sreda: 8.00 - 11.00 in 12.00 - 16.30
petek: 8.00 - 11.00

RAZPIS ZA LETOVANJE 2017 – DUGA UVALA

I. LOKACIJA IN CENA LETOVANJA

Lokacija letovanja: apartma Ladonja št. 16, stopnišče II (6 ležišč)

Cena letovanja na apartma brez turistične takse:

- 32 EUR / dan (uslužbenci Občine Ilirska Bistrica, v nadaljevanju: notranji uporabniki)
- 35 EUR / dan (zunanji uporabniki).

II. ROK IN KRAJ PRIJAVE ZA LETOVANJE

Rok prijave: od 9.6.2017 v času uradnih ur Občine Ilirska Bistrica,

Kraj prijave: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, Ilirska Bistrica: tajništvo (II. nadstropje) ali v sobi št. 7 (III. nadstropje).

III. NAČIN PLAČILA

Možnost plačila v obliki plačilnih nalogov v največ 3 zaporednih obrokih glede na prijavljeno število dni letovanja, ki jih izda Oddelek za gospodarstvo in finance ob prejemu prijavnice (za notranje uporabnike odtegljaj pri mesečnem obračunu plače), in sicer 1. obrok v

mesecu prijavljenega letovanja (plačilo 1. obroka mora biti izvedeno vsaj 8 dni pred pričetkom letovanja, v nasprotnem primeru se šteje, da rezervacija ni potrjena).

IV. OSTALI POGOJI LETOVANJA:

- menjava se izvrši zadnji dan med 13.00 in 14.00 uro (oziroma v dogovoru z naslednjim uporabnikom letovanja), vsak uporabnik se je dolžan v roku 24 ur od prihoda prijaviti na recepciji turistične agencije v Dugi Uvali,
- uporabnik/i počitniškega apartmaja mora/jo vestno in gospodarno ravnati z objekti, napravami ter inventarjem,
- uporabnik je dolžan skrbeti za red in čistočo v apartmaju in dosledno upoštevati navodila, ki se nahajajo v posameznih objektih in splošna navodila, ki veljajo za počitniško naselje,
- uporabnik/i mora/jo obvezno izpolniti zapisnik o primopredaji in popisati ugotovljeno stanje ter ob pri-

hodu morebitno povzročeno škodo prijaviti na recepciji ali policiji,

- uporabnik, ki pri vstopu v počitniški apartma ne pregleda stanja objekta, opreme in inventarja ter pomanjkljivosti ne vpiše v zapisnik, je materialno in finančno odgovoren za škodo (plačilni nalog izdan s strani Občine Ilirska Bistrica), ki jo ugotovi uporabnik, ki letuje za njim,
- uporabniku, za katerega se ugotovi, da ob odhodu ni ustrezno očistil objekta, se zaračuna dejansko ceno naknadno opravljenega čiščenja, ki pa ni nižja od višine dveh takrat veljavnih cen nočnin,
- če bo za posamezni termin preveč prijav, bo o prioriteti prijavljenih odločala komisija,
- prijavnica in napotnica za letovanje sta na voljo v sprejemni pisarni, tajništvu in sobi št. 7 Občine Ilirska Bistrica,
- napotnico za letovanje (skupaj z izdanimi plačilnimi nalogi) je potrebno pred odhodom na letovanje prevzeti v tajništvu ali v sobi št. 7 (III. nadstropje Občine Ilirska Bistrica) v času uradnih ur,
- prednost pri prijavi imajo notranji uporabniki,
- prevzem in vrnitev ključa apartmaja na recepciji turistične agencije v Dugi Uvali.

OPOZORILO:

Gostje, ki se ne bodo prijavili na turističnem uradu v navedenem roku, bodo v primeru kontrole dolžni odmerjeno kaznen poravnati sami.

V. ODPOVED LETOVANJA

V primeru odpovedi letovanja je prijavitelj dolžan plačati celoten znesek, v kolikor si ne poišče zamenjave za prijavljeni termin letovanja. Odpoved je upravičena le v izjemnih primerih (npr.: bolezen, smrt družinskega člana, ...) z izkazovanjem dokumenta.

VI. OBJAVA

Občinska spletna stran maj 2017

OBČINA ILIRSKA BISTRICA
Župan, Emil Rojc l.r.

E-CIKLIRAJMO TUDI V ILIRSKI BISTRICI

Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o., je 17. 2. 2017 v okviru projekta LIFE, »Gospodarjenje z e-odpadki«, ki poteka pod sloganom: »E-cikliraj« in katerega nosilec je ZEOS, d.o.o., prejelo v uporabo 10 uličnih zbiralnikov za tako imenovane e-odpadke in odpadne baterije.

Namen projekta je informiranje in ozaveščanje uporabnikov e-naprav in baterij o njihovi nujnosti ločevanja in negativnih vplivih na okolje in zdravje ljudi v primeru neustreznega ravnanja z njimi ter spodbujanje pravilnega ločevanja e-odpadkov in odpadnih baterij.

Postavitev uličnih zbiralnikov pomeni nadgradnjo obstoječega načina zbiranja e-odpadkov. Le-te lahko uporabniki poleg oddaje v Zbirnem centru Globovnik sedaj odložijo v enega izmed uličnih zbiralnikov, ki so postavljeni na ekoloških otokih:

- Cankarjeva ulica,
- Gregorčičeva cesta,
- Gubčeva ulica,
- Jasenska pila,
- Kidričeva ulica,
- Prešernova ulica,
- Rečica,
- Rozmanova ulica – 2x in
- Vilharjeva cesta.

Ulični zbiralniki so namenjeni zbiranju e-odpadkov v velikosti 40x25x25 cm in to so:

- **mali gospodinjski aparati** (električni mešalniki, likalniki, tehnice, ure, grelniki vode, ožemalniki, opekači kruha, salamornice, ...),

- **računalniška oprema in zabavna elektronika** (mobilni telefoni, telefoni, računalniki, tiskalniki, zvočniki, tipkovnice, radijski sprejemniki, kasetofoni, gramofoni, računalniške miške, kalkulatorji, polnilci, fotoaparati, slušalke, DVD- predvajalniki, kamere, ...),
- **ostala mala oprema in orodja** (sušilniki in kodralniki las, električna orodja, sesalniki, ventilatorji, brivniki, svetilke, ...),
- **igrače**, ki za svoje delovanje potrebujejo električni tok iz omrežja, baterije ali akumulatorje,
- **prenosne baterije in akumulatorji** (baterije AA, AAA, AAAA, DC, 9 V, ...).

Količina e-odpadkov in odpadnih baterij vsako leto narašča. Zaradi pomanjkanja informacij (zakaj je pomembno, da z njo, ko postane neuporabna, ravnamo pravilno oz. kaj sploh to pomeni) ti odpadki nemalokrat končajo med mešanimi komunalnimi odpadki ali na divjih odlagališčih. Odlaganje tovrstnih odpadkov na nepravem mestu lahko povzroči onesnaženje tal in podtalnice s strupenimi snovmi, ki škodujejo tako okolju kot tudi ljudem in živalim, po drugi strani pa za vedno izgubimo dragocene surovine, ki se nahajajo znotraj opreme.

Zato bodimo odgovorni in e-ciklirajmo! ●

*JP Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o.,
Igor Batista*

POROČILO O SKLADNOSTI PITNE VODE IZ VODOVODNIH SISTEMOV ILIRSKA BISTRICA, KNEŽAK IN PODSTENJŠEK V LETU 2016

Poročilo o skladnosti pitne vode iz vodovodnih sistemov Ilirska Bistrica, Knežak in Podstenjšek v letu 2016 je pripravljeno na podlagi določil 34. člena Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS, št.

19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09 in 74/15 – v nadaljevanju pravilnik).

V poročilu so predstavljeni:

- osnovni podatki o vodovodnih sistemih,

- rezultati preskušanja notranjega nadzora in monitoringa pitne vode ter
- podatki o prekuhavanju pitne vode.

Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o., je upravljavec treh vodovodnih sistemov:

- vodovodnega sistema Ilirska Bistrica,
- vodovodnega sistema Knežak in
- vodovodnega sistema Podstenjšek.

Vsi trije vodovodni sistemi se oskrbujejo z vodo, ki je uvrščena med površinske vode oziroma vode, na katere lahko vpliva površje.

V tabeli št. 1 so podani podatki o pripravi pitne vode, uporabljenem dezinfekcijskem sredstvu, količini prodane pitne vode in številu uporabnikov na posameznem vodovodnem sistemu.

Tabela št. 1: Osnovni podatki o vodovodnih sistemih

Vodovodni sistem	Priprava pitne vode	Dezinfekcijsko sredstvo	Količina prodane pitne vode [m ³ /leto]	Število uporabnikov
Ilirska Bistrica	sedimentacija, filtracija	plinski klor	524.713	10.701
Knežak	sedimentacija	plinski klor	29.211	1.085
Podstenjšek	sedimentacija	plinski klor	13.008	429

V skladu s Pravilnikom o pitni vodi je v letu 2016 na vseh treh vodovodnih sistemih potekal notranji nadzor in tako imenovano spremljanje stanja (monitoring) pitne vode.

NOTRANJI NADZOR PITNE VODE

Notranji nadzor pitne vode je vzpostavljen na osnovah HACCP sistema (Hazard Analysis and Critical Control Point System), ki omogoča identifikacijo oz. prepoznavanje, oceno, ukrepanje in nadzor nad morebitno prisotnimi škodljivimi agensi v pitni vodi ali stanji, ki lahko ogrožajo zdravje uporabnikov pitne vode.

V okviru notranjega nadzora je vzorčenje in preskušanje pitne vode januarja izvedel Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Center za okolje in zdravje, Oddelek za okolje in zdravje Koper, od februarja naprej pa je vzorčenje in preskušanje pitne vode izvajal Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije iz Reke.

Opravljenе so bile:

- 1. terenske meritve**, v sklopu katerih so bile opravljene meritve naslednjih parametrov:

- prosti klor,
- temperatura,
- barva,
- motnost,
- usedline,
- vonj;

- 2. mikrobiološka preskušanja**, v sklopu katerih so bili preiskušani naslednji parametri:

- Escherichia coli,
- Enterokoki,
- koliformne bakterije,
- Clostridium perfringens,
- število kolonij pri 37 °C;

- 3. fizikalno-kemijska preskušanja**, v sklopu katerih so bili preiskušani naslednji parametri:

- barva,
- motnost,
- pH (pri 25 °C),
- nitriti,
- električna prevodnost (pri 20 °C),
- oksidativnost,
- amonij,
- trihalometani.

Obseg preskušanj pitne vode izhaja iz ocene tveganja posameznega vzorčnega mesta. Vzorčna mesta so bila na vseh treh vodovodnih sistemih enakomerno razporejena po celotnem

vodovodnem omrežju, kar omogoča nadzor pitne vode do končnega uporabnika.

Redna mikrobiološka in fizikalno-kemijska preskušanja ter terenske meritve so osnova za ugotovitev zdravstvene ustreznosti in skladnosti pitne vode.

V tabeli št. 2 je prikazano število in vrsta preskušanj pitne vode po posameznih vodovodnih sistemih ter število neskladnih vzorcev pitne vode.

Tabela št. 2: Notranji nadzor pitne vode v letu 2016

Vodovodni sistem	Mikrobiološka preskušanja		Fizikalno-kemijska preskušanja	
	Št. preskušanj	Št. neskladnih vzorcev	Št. preskušanj	Št. neskladnih vzorcev
Ilirska Bistrica	60	0	53	0
Knežak	6	0	6	0
Podstenjšek	6	0	6	0

Na vodovodnih sistemih Ilirska Bistrica, Knežak in Podstenjšek so bili vsi preskušani vzorci pitne vode v okviru notranjega nadzora skladni z zahtevami pravilnika.

MONITORING PITNE VODE

Nosilec monitoringa pitne vode je bilo v letu 2016 Ministrstvo za zdravje, izvajal pa ga je Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano v sodelovanju z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje.

Število in obseg preskušanj pitne vode sta določena na podlagi števila prebivalcev, ki jih oskrbuje posamezni vodovodni sistem oziroma od količine distribuirane pitne vode na oskrbovanem območju.

V tabeli št. 3 so prikazani število in vrsta preskušanj pitne vode po posameznih vodovodnih sistemih ter število neskladnih vzorcev pitne vode.

Tabela št. 3: Monitoring pitne vode v letu 2016

Vodovodni sistem	Redna preskušanja		Občasna preskušanja	
	Št. preskušanj	Št. neskladnih vzorcev	Št. preskušanj	Št. neskladnih vzorcev
Ilirska Bistrica	22	1	3	0
Knežak	4	0	1	0
Podstenjšek	2	0	0	0

Vzorec pitne vode, ki je bil odvzet v okviru monitoringa pitne vode v Vrtcu Jožefe Maslo Ilirska Bistrica, je bil ocenjen kot neskladen zaradi prisotnosti 1 kolonije koliformnih bakterij.

Ob ugotovljeni neskladnosti pitne vode so bili uvedeni ukrepi za odpravo neskladja, katerim je sledilo ponovno vzorčenje in preskušanje pitne vode.

PREKUHAVANJE PITNE VODE V PREHRAMBNE NAMENE

Na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica imamo vzpostavljene tako imenovane »on line« meritve motnosti vode po

zaključeni pripravi pitne vode v vodarni Ilirska Bistrica. Na preostalih dveh sistemih pa motnost merimo s pomočjo prenosnega merilnika motnosti.

Ob obilnem dolgotrajnem deževju, kratkotrajnih nalivih, taljenju snega ipd. se pogosto zgodi, da motnost pitne vode naraste nad mejno vrednost, ki za naše vodne vire znaša 1 NTU. Ob ugotovljeni povečani motnosti pitne vode je potrebno v skladu s HACCP načrtom razglasiti ukrep prekuhavanja pitne vode, ki traja toliko časa, dokler motnost pitne vode ne pade pod mejno vrednost.

Zaradi obilnih padavin in posledično povečane motnosti pitne vode je bilo v letu 2016 na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica 109 dni z uvedenim ukrepom obveznega prekuhavanja pitne vode v prehrabne namene (tabela št. 3).

Tabela št. 3: Pregled izdanih ukrepov prekuhavanja pitne vode v prehrabne namene v letu 2016

Časovno obdobje	Trajanje ukrepa prekuhavanja [dni]	Max. motnost pitne vode [NTU]
10. 1. 2016–25. 1. 2016	15	10,0
9. 2. 2016–16. 3. 2016	36	6,44
14. 5. 2016–25. 5. 2016	11	7,16
14. 6. 2016–22. 6. 2016	8	5,57
21. 10. 2016–2. 11. 2016	12	4,06
7. 11. 2016–18. 11. 2016	11	6,45
21. 11. 2016–7. 12. 2016	16	4,11

21. 10. 2016 smo v času ukrepa prekuhavanja pitne vode zaradi povečane motnosti opravili mikrobiološko preskušanje. Vzorec pitne vode je bil ocenjen kot neskladen zaradi povečane motnosti; mikrobiološka neskladnost pitne vode pa ni bila ugotovljena.

Uporabniki vodovodnega sistema Podstenjšek so morali vodo v prehrabne namene prekuhavati celo leto 2016. 256 dni je bil vzrok za uveden ukrep prekuhavanja pitne vode v prehrabne namene ugotovljena prisotnost oocist oziroma

parazitov iz rodu *Cryptosporidium* spp. in cist parazitov iz rodu *Giardia* spp. v pitni vodi. 109 dni je bila poleg ugotovljene prisotnosti cisti in oocist parazitov v pitni vodi vzrok za uveden ukrep prekuhavanja pitne vode v prehrabne namene tudi povečana motnost pitne vode zaradi obilnih padavin.

Na vodovodnem sistemu Knežak v letu 2016 ni bil uveden ukrep prekuhavanja pitne vode v prehrabne namene. Ob povečani motnosti pitne vode na vodnih virih Zmrzlek in Sela, ki oskrbujeta vodovodni sistem Knežak, smo vodovodni sistem Knežak oskrbovali z vodo iz vodovodnega sistema Postojna–Pivka in na ta način uporabnikom zagotavljali zdravstveno ustrezno pitno vodo.

ZAKLJUČEK

Rezultati notranjega nadzora in monitoringa pitne vode na vodovodnih sistemih Ilirska Bistrica in Knežak kažejo na to, da je priprava pitne vode zadovoljiva. V času obilnih padavin pa je priprava pitne vode neustrezna.

Priprava pitne vode na vodovodnem sistemu Podstenjšek je neustrezna. Poleg povečane motnosti pitne vode v času obilnih padavin je bila v letu 2015 ugotovljena tudi prisotnost parazitov v njej (*Giardia* spp. - 2 cisti in *Cryptosporidium* spp. - 1 oocista), kar predstavlja veliko tveganje za zdravje uporabnikov.

Da bi lahko na vseh treh vodovodnih sistemih, ki jih ima Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o., v upravljanju, obvladovali pripravo pitne vode in uporabnikom zagotavljali neprekinjeno oskrbo s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo, mora lastnik vodovodnih sistemov, Občina Ilirska Bistrica, zagotoviti ustrezno pripravo pitne vode.

Velik poudarek je potrebno nameniti tudi ozaveščanju uporabnikov o odgovornem ravnanju s pitno vodo predvsem na vodovarstvenih območjih, ki predstavljajo njen vir, če želimo, da bo tudi v bodoče iz domače pipe pritekla zdravstveno ustrezna pitna voda. ●

JP Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o.
Igor Batista

POROČILO ZA LETO 2016 O ZDRAVSTVENI USTREZNOSTI PITNE VODE NA LOKALNIH VODOVODIH V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

V letu 2016 je bilo registriranih sedem lokalnih vodovodov na območju občine Ilirska Bistrica, katere upravljajo lokalne (krajevne) skupnosti, in sicer so to lokalni vodovodi Vrbovo, Vrbica,

Jablanica, Trpčane, Kuteževo, Podgraje in Zabiče. Vsi vodovodi so v letu 2016 nadaljevali z oskrbo s pitno vodo prebivalcev krajevnih skupnosti, v katerih se nahajajo vodni viri.

Lokalni vodovodi Vrbovo, Vrbica, Jablanica, Kuteževo in Zabiče so uspešno dobavljali svojim uporabnikom zdravstveno ustrezno pitno vodo. Zaradi vpliva slabih vremenskih razmer na vodonošno območje je bilo v preteklem letu nekaj manjših omejitev uporabe pitne vode. Po umiritvi vremenskih razmer se je nadaljevalo z nemoteno dobavo pitne vode. Da bi se izognili omejitvam v takšnih slabih vremenskih situacijah, se bo poskušalo v naslednjem obdobju pripraviti rešitev za omilitve ali preprečitev

Vodovod	Notranji nadzor				Državni monitoring			
	Mikrobiološke analize		Fizikalno-kemijske analize		Mikrobiološke analize		Fizikalno-kemijske analize	
	Skladne	Neskladne	Skladne	Neskladne	Skladne	Neskladne	Skladne	Neskladne
Vrbovo	2	0	1	0	2	0	2	0
Vrbica	2	0	1	0	2	0	2	0
Jablanica	3	1	1	0	2	0	2	0
Trpčane	2	0	1	0	1	1	1	1
Kuteževo	7	2	3	1	1	1	2	0
Podgraje	3	0	1	0	2	0	2	0
Zabiče	2	0	1	0	1	1	2	0

vpliva vremenskih razmer na varno dobavo pitne vode prebivalcem.

Lokalni vodovod Zabiče se je v letu 2016 odločil za povečanje kapacitet shranjevanja pitne vode, zato se je pričela izgradnja novega večjega vodohrana. Dela še vedno potekajo. Začetek obratovanja se pričakuje v prvi polovici leta 2017.

Na lokalnem vodovodu Trpčane pripravljala dela še vedno potekajo, zaradi česar ni vzpostavljen notranji nadzor v zakonsko predpisani obliki in se za preskrbo še vedno uporablja surova ne-

obdelana voda, v kateri se pojavljajo mikrobiološki parametri, ki se spremljajo v notranjem nadzoru in državnem monitoringu.

Skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur.l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 95/06, 25/09,75/15) se je v letu 2016 nadaljevalo z izvajanjem notranjega nadzora zdravstvene ustreznosti pitne vode. Rezultati vzorčenj notranjega nadzora so navedeni v priloženi tabeli.

Hkrati se je v letu 2016 izvajal državni monitoring na vseh vodovodih, s katerimi upravljajo krajevne skupnosti. Re-

zultati vzorčenja državnega monitoringa so predstavljeni v priloženi tabeli.

V letu 2017 bodo vsi uporabniki lokalnih vodovodov v Občini Ilirska Bistrica skladno s Pravilnikom o pitni vodi (Ur.l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 95/06, 25/09,75/15) in po strokovnih priporočilih Nacionalnega inštituta za javno zdravje RS glede na ugotovitve notranjega nadzora in državnega monitoringa, povezane s kakovostjo pitne vode ali z morebitnimi vzdrževalnimi deli, obveščeni, in sicer na naslednji način:

Člen pravilnika	Vzrok za obveščanje	Čas obveščanja	Način obveščanja
9.	vzrok neskladnosti pitne vode hišno vodovodno omrežje ali njegovo vzdrževanje	od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v 7 dneh	1. osebno 2. z obvestilom na oglasni deski uporabnika(-ov) hišnega vodovodnega omrežja 3. z obvestilom na vaški oglasni deski
21.	omejitev ali prepoved uporabe pitne vode	čim prej, a najkasneje v 2 urah Obvešča se vsak dan do preklica.	1. Radio Koper 2. spletna stran Občine Ilirska Bistrica (www.ilirska-bistrica.si) 3. osebno
	preklic omejitve ali prepovedi uporabe pitne vode	čim prej	1. Radio Koper 2. spletna stran Občine Ilirska Bistrica (www.ilirska-bistrica.si) 3. osebno
22.	izvajanje ukrepov za odpravo vzrokov neskladnosti pitne vode	od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v 1 dnevu	1. Radio Koper 2. spletna stran Občine Ilirska Bistrica (www.ilirska-bistrica.si) 3. osebno
31.	obveščanje v primeru pridobitve dovoljenja za odstopanje	na dan pridobitve dovoljenja, a najkasneje v 7 dneh	1. Radio Koper 2. spletna stran Občine Ilirska Bistrica (www.ilirska-bistrica.si) 3. osebno
34.	letno poročilo o skladnosti pitne vode	najmanj 1x letno	1. »Bistriški odmevi« -občinsko glasilo Občine Ilirska Bistrica 2. spletna stran Občine Ilirska Bistrica (www.ilirska-bistrica.si) 3. osebno

ENERGETSKO SVETOVALNA PISARNA ENSVET

Čeprav svetovalna pisarna mreže ENSVET deluje v občini že vrsto let, je vseeno prav, da vam ponovno predstavim njeno delovanje, predvsem pa področja dejavnosti.

Kaj je EN(energetsko) SVET(svetovanje)?

To so nasveti o učinkoviti rabi energije (URE) in uporabi obnovljivih virov energije (OVE), ki pripomorejo k varovanju okolja, zmanjševanju stroškov za energijo in izboljšanju bivalnih razmer. Menimo, da nasvet ni nikoli odveč, če pričenjate z gradnjo oziroma nakupom nove hiše ali stanovanja; obnavljate obstoječo zgradbo ali sanirate ogrevalni sistem. Področja svetovanja so:

- učinkovita energetska zasnova novogradnje,
- ustrezna zasnova zunanjega toplotnega ovoja stavbe,
- ustrezna izbira stavbnega pohištva in zasteklitev,
- pomoč pri izbiri ustreznega ogrevalnega sistema in za vas primerne energente,
- izbira primerne sistema za prezračevanje in hlajenje,
- uporaba obnovljivih virov energije pri ogrevanju stavbe in pripravi sanitarne vode,
- možnost pridobitve nepovratnih sredstev in kreditov za URE in OVE,
- pravilna izbira energijsko učinkovitih gospodinjskih aparatov,
- vsa ostala vprašanja glede rabe energije v vašem gospodinjstvu.

Za obisk ni nikoli prepozno. Obisk svetovalne pisarne pa je praktično nujen takrat, ko:

- gradite novo hišo;
- so na ovoj stavbe znaki razpadanja gradbene konstrukcije;
- se pojavi kondenzacija in posledično plesen na stenah;
- imate pri oknih in vratih občutek hladu in prepiha;

- je ogrevalni sistem dotrajan.

Morda kupujete nov pralni ali pomivalni stroj, hladilnik, ... Kakšen energetsko varčen gospodinjski aparat izbrati?

Če se s kakšnim od naštetih ukrepov srečujete v svojem domu, ste dobrodošli. Menimo, da smo pravi naslov, da skupaj z vami pregledamo porabo energije v vašem gospodinjstvu in najdemo za vas prave in sprejemljive oblike reševanja teh ukrepov.

Svetovalci nudimo individualno, brezplačno, neodvisno energetsko svetovanje in informacijske izobraževalne ter ozaveščevalne aktivnosti za promocijo ukrepov učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije občanom v lokalnem okolju.

DODATNE AKTIVNOSTI ENSVET-A

Energetski svetovalci sodelujemo v različnih oblikah izobraževanj in strokovnega usposabljanja, kot so:

- organizirana predavanja v krajevnih skupnostih,
- priprava posameznih učnih ur, naravoslovnih dni, strokovnih ekskurzij, praktično delo in organizacija energetske ekoloških krožkov v šolah,
- druga strokovna predavanja in srečanja,
- projekt AERO (ENSVET v sodelovanju s centri za socialno delo pomaga socialno šibkim občanom. Svetovalci jih obišče neposredno na njihovem domu; analizira njihovo porabo energije in jim z nasveti in če je potrebno tudi z manjšimi ukrepi, pomaga k racionalnejši rabi energije).

Nudimo vam znanje s področij učinkovite rabe energije, izkoriščanja obnovljivih virov energije in skrbi za ohranjanje čistega okolja. O delu svetovalne pisarne in o različnih aktualnih temah s področja energetskega svetovanja vas

obveščamo tudi preko lokalnih tiskanih in elektronskih medijev.

KDO, KJE IN KDAJ SVETUJE?

Svetovalne pisarne ENSVET so v vseh večjih mestih po Sloveniji. Projekt ENSVET deluje pod okriljem Eko sklada, ki je koordinator mreže in vodi delovanje občinskih svetovalnih pisarn in vaje vključenih energetskih svetovalcev. Skupaj z občinami nudi za vas BREZPLAČNO ENERGETSKO SVETOVANJE.

V vaši pisarni svetujem Lucjan Batista – energetski svetovalci mreže ENSVET.

Svetovalna pisarna deluje na naslovu Gregorčičeva ulica 2 - Dom na Vidmu.

Svetovanje je vsak petek od 15. do 19. ure – po dogovoru tudi v drugih terminih, po predhodni najavi po telefonu 05 711 23 00 ali 05 714 13 61 vsak delovni dan občine.

Za osnovne informacije se lahko obrnete tudi na brezplačno telefonsko številko 080 1669. Svoje vprašanje lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov: spe.ilirskabistrica@gmail.com ali na ensvet@ekosklad.si.

Dodatne informacije lahko dobite tudi na naslovu:

- EKO sklad: spletna stran www.ekosklad.si, telefon 01 241 48 61 /70 /72 in na
- spletni strani občine – svetovalna pisarna ENSVET.

Seveda pa je osebni pogovor s svetovalcem še vedno najbolj primerna in učinkovita oblika svetovanja. V pogovoru skupaj z vami poskušamo najti za vas najprimernejšo rešitev.

Vabljeni ste v svetovalno pisarno ENSVET. Z BREZPLAČNIMI NASVETI vam bomo pomagali zmanjšati stroške za energijo ob hkratnem povečanju zadovoljstva in ugodja bivanja. Poleg prihrankov v družinskem proračunu boste pripomogli tudi k ohranjanju čistjšega okolja.

Ker pa osnovna dejavnost EKO sklada poleg vodenja svetovalne mreže ENSVET obsega tudi finančne mehanizme za spodbujanje naložb, kot so ugodna posojila in subvencije (nepovratne fi-

nančne spodbude in pomoči), vam jih predstavim v nadaljevanju.

Spekter teh spodbud je zelo širok, zato bi se omejil zgolj na tiste, ki so namenjene občanom, torej fizičnim osebam. Vsi razpisi so iz leta 2016 in veljajo do objave zaključka v UL Republike Slovenije (do porabe sredstev).

KREDITI

Javni poziv za kreditiranje okoljskih naložb občanov 5SOB16:

- obrestna mera: **trimesečni EURIBOR + 1,3 %**,
- višina kredita za posamezne namene od 1.500 EUR do 20.000 EUR oz. do 40.000 EUR pri določenih naložbah (npr. gradnja NEH/PH),
- odplačilna doba: do 10 let,
- zavarovanje kredita: zavarovalna premija.

Nameni:

- sodobne naprave in sistemi za ogrevanje prostorov, pripravo sanitarne tople vode,
- raba obnovljivih virov energije za ogrevanje prostorov, pripravo sanitarne tople vode,
- sodobne naprave za pridobivanje električne energije,
- zmanjšanje toplotnih izgub pri obnovi obstoječih stanovanjskih stavb,
- nizkoenergijske, pasivne in skoraj nič-energijske stanovanjske stavbe,
- energijsko učinkovite naprave,
- okolju prijazna vozila,
- odvajanje in čiščenje odpadnih voda,
- nadomeščanje gradbenih materialov, ki vsebujejo nevarne snovi, in ravnanje z biološko razgradljivimi odpadki iz gospodinjstva,
- učinkovita raba vodnih virov,
- oskrba s pitno vodo.

SUBVENCIJE

Javni poziv 37SUB-OB16 Nepovratne finančne spodbude občanom za nove naložbe rabe obnovljivih virov energije in večje energijske učinkovitosti stanovanjskih stavb

Nameni:

- A - solarni ogrevalni sistemi,
- B - kurilne naprave za centralno ogrevanje stanovanjske stavbe na lesno biomaso,

- C - toplotne črpalke za centralno ogrevanje stanovanjske stavbe,
- D - priključitev starejših stavb na daljinsko ogrevanje na OVE,
- E - energijsko učinkovito leseno zunanje stavbno pohištvo,
- F - toplotna izolacija fasade,
- G - toplotna izolacija strehe ali stropa proti neogrevanemu prostoru,
- H - prezračevanje z vračanjem toplote odpadnega zraka,
- I - gradnja ali nakup skoraj nič-energijske eno- ali dvostanovanjske stavbe,
- J - celovita obnova starejše eno- ali dvostanovanjske stavbe,
- K - nakup stanovanja v tri- in večstanovanjski stavbi, obnovljeni v skoraj nič-energijskem razredu.

Ukrepi D, E, F, G, J in K: samo za obnovo starejših stanovanjskih stavb (GD izdano pred 1. 1. 2003).

Spodbuda za ukrep B in C na območju s sprejetim odlokom o načrtu za kakovost zraka ne more biti dodeljena, če občinski akt ali lokalni energetski koncept določa drugačen prednostni način ogrevanja.

Višina spodbude:

- 1–2 ukrepa (A–H) do 20 % priznanih stroškov naložbe oz. do nominalne omejitve, rok za zaključek naložbe: 9 mesecev,
- 3 ali več ukrepov (A–H) sočasno v isti starejši stanovanjski stavbi, **1 vloga kot v primeru 1–2 ukrepa + 50 %**, ne več kot 30 % priznanih stroškov naložbe, rok za zaključek naložbe: 18 mesecev.

Javni poziv 41SUB-OBPO16 Nepovratne finančne spodbude za nove skupne naložbe večje energijske učinkovitosti starejših večstanovanjskih stavb

Nameni:

- A - toplotna izolacija fasade,
- B - toplotna izolacija strehe ali stropa proti neogrevanemu prostoru,
- C - optimizacija sistema ogrevanja,
- D - obsežna energetska obnova,

Do subvencije so poleg etažnih lastnikov, ki so fizične osebe, letos prvič upravičeni tudi lastniki stanovanj, ki so pravne osebe. Vloga na ta javni poziv

oddaja upravnik, skupni predstavnik oz. pooblaščenec etažnih lastnikov, ...

Višina spodbude:

- 1 ukrep (A–C) do 20 % priznanih stroškov naložbe oz. do nominalne omejitve,
- 2 ukrepa (A–C), če se bo en ukrep nanašal na optimizacijo ogrevalnega sistema, drugi pa na toplotno izolacijo na ovoj stavbe do 30 % priznanih stroškov naložbe oz. do nominalne omejitve,
- ukrep D (obsežna energetska obnova večstanovanjskih stavb, ki bo vključevala hkratno izvedbo toplotne izolacije fasade, toplotne izolacije strehe ali stropa proti neogrevanemu prostoru in optimizacijo sistema ogrevanja, ter bo načrtovana na podlagi projekta za izvedbo del.

Pozor!! V času izvajanja take naložbe bo moral biti zagotovljen projektantski in strokovni nadzor do 40 % priznanih stroškov naložbe oz. do nominalne omejitve.

Javni poziv 45SUB-EVOB16 Nepovratne finančne spodbude občanom za električna vozila

Spodbude za:

- nakup novih vozil na električni pogon,
- nakup novih priključnih hibridnih vozil (plug-in),
- nakup novih vozil na električni pogon s podaljševalnikom dosega (range extender),
- predelavo vozila v električno,
- nakup vozila, predelanega v električno.

Najvišja višina spodbude od 3.000 EUR do 7.500 EUR, rok za izvedbo 9 mesecev.

Možnost hkratne pridobitve kredita in nepovratne finančne spodbude.

Več informacij v svetovalni pisarni in na gornjih naslovih. Pridite po nasvet. Izkoristite finančne ugodnosti, ki vam jih nudi Eko sklad in tako zmanjšajte višino investicije za ukrep, ki ga nameravate izvesti.

PRIČAKUJEMO VAS V SVETOVALNI PISARNI. NASVETI SO ZA OBČANE BREZPLAČNI. ●

Lucjan Batista,
Svetovalna pisarna ENSVET
Ilirska Bistrica

NA PREGARJAH IZVEDENA DELAVNICA O PODJETNIŠTVU IN KMETIJSTVU V SKLOPU PROJEKTA »PARTNERSKO KMETOVANJE V BRKINIH«

V petek, 21. 4. 2017, se je v Vaškem domu na Pregarjah odvijala delavnica o partnerskem kmetovanju v Brkinih. Potekala je v okviru programa »Po kreativni poti do praktičnega znanja«, ki spodbuja sodelovanje in prenos znanja med univerzo, prakso in lokalnim prebivalstvom. Delavnico so vodili pedagoški mentorji in delovni mentorici projekta: dr. Irma Potočnik Slavič (nosilka projekta, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta Ljubljana), dr. Alenka Slavec (Ekonomska fakulteta), dr. Anton Perpar (Biotehniška fakulteta), Tamara

Urbančič in Eva Šabec. Sodelovalo je 6 študentov omenjenih fakultet in 27 lokalnih prebivalcev, ki so svoj interes pokazali že v okviru terenskega anketiranja v mesecu marcu. Prvi del je bil namenjen predstavitvi ključnih poudarkov podjetniškega udejstvovanja, in sicer kaj je podjetništvo; kdo je podjetnik in kakšne so njegove lastnosti ter kakšne so prednosti povezovanja podjetništva in kmetijske panoge. Priložnost je tako najbolj obetavno iskati tam, kjer obstaja kupec z interesi; kjer je podjetništvo časovno, finančno in prostorsko izve-

dljivo in kjer je izdelan realen poslovni model za njegovo uresničitev. Temu je sledila tematika kmetovanja s poudarki na kmetijski politiki, spodbudnem lokalnem okolju, združništvu, trženju in ostalih oblikah partnerskega kmetovanja. Dosedanje dobre prakse, ovire in izkušnje lokalnih prebivalcev so pomagale predstaviti realno sliko stanja kmetovanja v Brkinih in s tem predloge za izzive, vizije in inovacije za prihodnje. Sklepne ugotovitve so pokazale, da bi morali več narediti v smeri promocije in prepoznavnosti Brkinov, predvsem pa v smeri povezovanja kmečkega prebivalstva, ki bi lahko pomenilo gonilo razvoja na tem območju. V okviru projekta je naslednji cilj študentov, skupaj z mentorji, pripraviti poslovne načrte za vse zainteresirane lokalne prebivalce in s tem spodbuditi kakršnokoli obliko partnerskega kmetovanja v Brkinih. ●

*Projektna skupina projekta
»Partnersko kmetovanje v Brkinih«
dr. Irma Potočnik Slavič, Oddelek za
geografijo, Univerza v Ljubljani,
nosilka projekta*

BISTRIŠKI MLEKARJI PRED NOVIMI IZZIVI

Kmetijska zadruga Krpan je že četrta zadruga, ki je kmetom na Bistriškem obrnila hrbet. Roko jim je ponudil Peter Valenčič, dolgoletni prevoznik mleka, ki ga v zadnjih letih tudi odkupuje in vozi v mlekarne.

Po kmetijskih zadrugah Hmežad, Brkini in Ilirska Bistrica, ki so končale v stečaju, je Kmetijska zadruga Krpan s 1. marcem odpovedala odkup mleka domačim proizvajalcem. »Kmetje so trdoživi, saj so se že večkrat znašli v takšni situaciji. Od sedaj naprej so kmetje lahko prepričani, da bodo prejeli plačilo za svoje delo, saj jim v svojih 25-ih letih nisem ostal dolžan niti enega dneva,« je zagotovil Peter Valenčič iz Harij, ki vsak drugi dan prepele do 10.000 litrov mleka, od tega 3000 litrov iz domače občine v Ljubljanske mlekarne.

»V Ljubljanskih mlekarnah sledimo modernim trendom, ker vidimo, da se poraba ekoloških produktov v prehrani povečuje. Na osnovi tega smo se odločili, da bomo iz slovenskega mleka oblikovali linijo ekoloških produktov, ki bo namenjena slovenskemu trgu in trgu zunaj Slovenije,« je uvedbo novih živil iz slovenskega mleka pojasnil direktor odkupa v Ljubljanskih mlekarnah Anton Jakljevič.

Posvet, ki ga je organiziral Valenčič, je v malo dvorano Doma na Vidmu privabil okrog 35 kmetov iz Bistriškega, Pivškega, Postojnskega, pa tudi Koprškega konca, ki so z zanimanjem prisluhnili prednostim ekološkega načina reje.

POMOČ DRŽAVE

»Država jim pomaga z nepovratnimi plačili oziroma s subvencijami, spodbude so nekoliko višje za ekološki način kmetovanja, predvsem podpora na površino, vendar mora kmetovalec izpolnjevati določene pogoje, da pride do tega plačila; preurediti mora proizvodnjo in način reje. To pa zahteva določena sredstva,« je spre-

membe za kmete, ki se odločijo za prehod iz konvencionalne reje v ekološko, opisala Rafaela Žejn, vodja izpostave za kmetijsko svetovanje Ilirska Bistrica pri KGZ Nova Gorica.

Odkupna cena za liter mleka, ki je pridelano na konvencionalen način, je med 28 in 31 centi brez ddv-ja, medtem ko je cena pri ekološkem kmetijstvu za 10 centov višja. Tudi David Vičič iz Zarečice, ki je za prehod na ekološko rejo potreboval dve leti, upa na skorajšnjo

pridobitev certifikata za ekološko pridelavo mleka in priznava: »Tukaj sem začutil eno možnost. Če bi se bilo potrebno še enkrat odločiti, bi se še enkrat odločil za ekološko rejo, saj ne dovoljuje uporabe pesticidov in definitivno se ekološka reja na dolgi rok splača.«

Kot je zagotovil direktor odkupa Jakljevič, so v Ljubljanskih mlekarnah pripravljeni iti kmetom nasproti: »Na osnovi naše pozicije na trgu, bomo poskušali na prodajni strani učinkovito delovati in bomo s tem odjemalcem zagotavljali kontinuiran odkup, ceno in pogoje.« Ustrezna cena in dolgoročni pogoji pa bodo kmetom povrnili zaupanje v odjemalce in povečali perspektivnost ekološke proizvodnje mleka. ●

POLETNA MUZEJSKA NOČ NA GRADU PREM

Tretja sobota v mesecu juniju je že tradicionalno rezervirana za tako imenovano Poletno muzejsko noč – skupno akcijo slovenskih muzejev, galerij in drugih kulturnih institucij, ki na ta dan široko odprejo svoja vrata. Tudi letos bomo na ta dan odprli poletno sezono na gradu Prem.

V programu je tako kot vsako leto poskrbljeno za najmlajše in malo starejše. Program Poletne muzejske noči bomo

začeli z *Lovom na zaklad* ob 18. uri, v katerem bodo otroci v grajskih prostorih iskali izgubljen zaklad graščaka Bruna. Sledijo ustvarjalne delavnice *Zidanje gradov na oblakih*, na katerih nas bo Grajska sov'ca vodila pri izdelavi zanimivih in unikatnih izdelkov.

Osrednja prireditev z začetkom ob 19.30 pa bo odprtje fotografske razstave z naslovom *Gradovi in dvorci Zeleznega krasa*, avtorja Antona Bukovnika. Občasna razstava, ki se bo razprostirala v dveh grajskih prostorih, bo hkrati popestritev ponudbe na gradu Prem v poletnih mesecih. Obiskovalcem bo na ogled do konca sezone oziroma do meseca oktobra.

Poletno muzejsko noč bomo po 21. uri tradicionalno zaključili z vodenim ogledom gradu in muzejske zbirke.

Vstop je prost. Se vidimo! ●

Mateja Kakež, PMK

URNIK GRADU PREM

**7. april–24. junij in
1. september–31. oktober 2017**
PON.–PET.
8.00 – 16.00
SOB.–NED.
10.00 – 19.00

26. junij–31. avgust 2017
PON.–PET.
8.00 – 19.00
SOB.–NED.
10.00 – 19.00

POLETNA MUZEJSKA NOČ
MUSEUMS ON A SUMMER NIGHT

17. JUNIJ 2017

17th JUNE 2017

18.00–24.00

VSTOP PROST FREE ENTRANCE

Avtor fotografije: Anton Bukovnik

ARHITEKTURA VRTCEV NA OGLED V VRTCU JOŽEFE MASLO ILIRSKA BISTRICA

»Arhitektura je umetnost človeka in nikoli ni dovolj človeška,« je svojo zlato nit ustvarjanja opisal arhitekt bistrškega vrtca Vilijem Fabčič, vidno ganjen, da se je nov vrtec tako močno vtisnil v srca otrok in zaposlenih.

Pot, ki jo je kot arhitekt prehodil od zamisli do izgradnje, ni bila lahka. »Zahvaljujem se Emilu Rojcu za njegovo brez-kompromisno zaupanje in mu izrekam pohvalo, da je z neverjetnim in vratolomnim krmarjenjem skozi Scilo in Karibdo čarovniško izpeljal to investicijo do konca,« je negotovost ob nastajanju vrtca pojasnil Fabčič.

Visoko funkcionalnost predšolske ustanove, ki je svoja vrata uradno odprla 1. oktobra 2016 je poudarila tudi ravnateljica ga. Ingrid Fatur, ki je izpostavila tople barve, mehke in zaobljene linije ter naravne materiale, ki zaposlenim in skoraj 300 otrokom predstavljajo varno zavetje. Mali nadobudneži so risali, slikali, kiparili, fotografirali in prostorsko oblikovali, da bi obiskovalcem predstavili njihovo videnje stavbe, v kateri preživijo večji del dneva. Njihovi občutki, doživetja, veselja in tkanja prvih prijateljstev so na ogled v slikah, risbah, foto kolažu, kipih in prostorskih umetninah iz plastelina.

Otroška razstava je popestritev gostujoče razstave *Iz malega raste veliko*, ki sta jo pripravili kustosinji iz galerije Dessa Špela Nardoni Kovač in Damjana Završek Hudnik ter predstavlja razvoj prostorskega oblikovanja teh ustanov od začetka 60. let pa vse do sodobnosti. Obiskovalci si bodo z zanimanjem ogledali tudi predstavitev bistrške vrtčevske zgodovine – od starega vrtca na Župančičevi 5, do montažnega vrtca na Župančičevi 3, preko montažnega vrtca v Trnovem, do nove stavbe, v kateri vrtec domuje sedaj. Po ogledu fotografij slovenskih vrtcev so si bili vsi udeleženci dogodka enotni, da lepše stavbe, kot je naša, ni.

V kulturnem programu so zapeli najstarejši otroci, ki bodo jeseni prvič sedli v šolske klopi na sosednji osnovni šoli. S čudovito deklamacijo so navdušili najmlajši iz skupin Veričke in Ovčke; s plesom Anje Štefan so se predstavili otroci iz skupine Krtki; sotiš pa je zaplesala skupi-

na nadobudnih otrok, ki redno obiskujejo ljudske ples. Prireditev je spretno vodila Vesna Rutar.

Razstavi bosta v večnamenskem prostoru na ogled do 16. junija 2017. ●

PRVI MAJ NA KOZLEKU

Praznik dela so Bistričani tudi letos tradicionalno proslavili na 997 metrih nadmorske višine, kjer jih je nagovoril podžupan Občine Ilirska Bistrica Peter Štavar.

Podžupan Peter Štavar je prisrčno pozdravil vse pohodnike in planince, ki so ta praznik obeležili z druženjem na vrhu Kozleka. Za vsakoletno vzorno organizacijo srečanja pa je izrekel pohvalo članom Planinskega skupine Podgora, ki deluje pod okriljem Planinskega društva Snežnik. Zbrane je pozdravil tudi Marjan Prosen, eden od veteranov, ki so zgradili kočo na »kočanskem Triglavu«.

Ta razgledni vrh kraljuje nad gornjim tokom reke Reke nad Kočanijo in ima že dolgo tradicijo prvomajskih srečanj, saj so se prvi bistriški planinci povzpeli nanj že 2. maja 1958. Prvomajska druženja na Kozleku pa so se še posebej uveljavila po letu 1990, ko so ljubitelji gora znotraj Planinskega društva Snežnik Ilirska Bistrica ustanovili planinsko skupino Podgora, ki je s prostovoljnim delom zgradila kočo na Kozleku in jo slovesno odprla 1. maja 1994.

S prvomajskimi obiski Kozleka je zelo zadovoljen tudi Andrej Štemberger, ki

je prav tako zaslužen, da imajo planinci na tem vrhu svoj dom. Pravi, da so prvomajska srečanja vedno dobra priložnost za druženje in pogovor s prijatelji in pohodniki. Dodaja, da

imajo na Kozleku največ obiskovalcev prav spomladi in jeseni, poleti in pozimi pa obisk nekoliko vpade.

59. prvomajsko srečanje je na Kozlek privabilo okoli 500 obiskovalcev, ki so vrh osvajali vse od zgodnjih jutranjih ur do poznega popoldneva. Prevladovali so domačini, med pohodniki pa je bilo tudi veliko Kraševcev, Postojnčanov in planincev z Obale. Za dobro zabavo in živo glasbo, ki je na plesišče zvabila veliko plesalcev, je letos poskrbel Danijel Možina iz Drskovč.

Koča na Kozleku je za vse obiskovalce odprta od 1. maja do 15. oktobra ob nedeljah in praznikih. ●

PRVOMAJSKA BUDNICA NA BISTRIŠKEM

Že tradicionalna budnica Pihalnega orkestra Ilirska Bistrica je naznanila praznični dan tako Bistričanom kot prebivalcem vasi, ki so jih tokrat obiskali mladi glasbeniki.

Člani bistriškega pihalnega orkestra so pod taktirko dirigenta in glasbenika Simona Tomažiča ob natanko 6.30 zjutraj na Titovem trgu pričeli s prvomajsko budnico, ki jo je znova obudil bivši vodja orkestra Josip Grgasovič in jo uspešno prenesel na mlajšo generacijo.

Vesele koračnice so iz spanja najprej prebudile Bistričane, nato pa so bili na vrsti še prebivalci Trnovega. Iz Ilirske Bistrice se je vesela družba nadarjenih mladih glasbenikov odpeljala še na Sušak in Veliko Brdo. Naslednji cilj so bili Brkini in vas Tominje, od koder jih je pot vodila v Mereče. Prvomajsko budnico 2017 so zaključili v Podstenjah.

Letošnji prvi maj se je za Bistričane tako pričel s prijetno glasbo in z veliko dobre volje, ki je bila lepa popotnica za začetek dela prostih dni.

LIPA PAMTI: SPOMINI SO ŠE VEDNO ŽIVI

»Življenje se je znova vrnilo v Lipo. Hiše so se obnovile in Lipa je postala večna,« je ponosno sklenila svoj govor predsednica Krajevne skupnosti Lipa Dženi Šamanić na 73. obletnici opustošenja obmejne vasi v občini Matulji. Spominske slovesnosti so se udeležili tudi predstavniki bistriške občine, ki so položili venec na spomenik žrtvam.

Nacisti in fašisti so zadnji aprilski dan leta 1944 vpisali v zgodovino kot najbolj črn dan tega področja, saj so na svojem krvavem pohodu na posebej krut način ubili 269 vaščanov, med njimi kar 92 otrok. Najmlajša žrtev tragedije je bila šestmesečna dojenčica. Zločinci so do

NOB Ilirska Bistrica Stanislav Zver.

Mesto Ilirska Bistrica in vasico Lipa namreč spaja neločljiva vez, ki se je stkala tistega dne, ko so okupatorji v fotografskem ateljeju Maraž razvili negative fotografij svojih

temeljev požgali celotno vas z vsemi 87 domačijami in 85 gospodarskimi poslopji. Zgodba o moriji ob koncu druge svetovne vojne je znova oživila po 73. letih na spominski slovesnosti »Lipa pamti«. Spominu na žrtve se je poleg množice domačinov, svojcev žrtv, predstavnikov Občine Matulji, predstavnikov širšega okoliša Istre in Kvarnerja poklonila tudi delegacija Občine Ilirska Bistrica s podžupanom Petrom Štavarjem na čelu, s častnim salutiranjem pa je svoje spoštovanje do padlih izrazil tudi predsednik Zveze združenj borcev za vrednote

zverinskih dejanj. Člani družine Maraž so skrivoma naredili kopije fotografij, ki danes predstavljajo ključni del zbirke muzeja Lipa pamti in so pomembno pripomogle k prepoznavanju identitete žrtv. Predstavniki Hrvaške zveze antifašističnih borcev so konec lanskega leta potomcem družine Maraž podelili posebno priznanje za ohranitev fotografij, ki so dokumentirale vojne grozote v popolnoma uničeni vasi matuljskega zaledja. ●

ITALIJANSKE LEPOTICE IZ CELE REGIJE PREPLAVILE BISTRIŠKI PLAC

4. mednarodno srečanje ljubiteljev vozil Alfa Romeo je v Ilirsko Bistrico privabilo kar 65 jeklenih konjičkov. Med dvodnevним srečanjem, ki so ga organizirali Bistrški Alfisti, so udeleženci imeli priložnost spoznati vse čare domače pokrajine.

»Preko interneta smo se spoznali z našimi prijatelji iz Ilirske Bistrice. Oni redno prihajajo na naša srečanja v Banjo Luko in tudi mi se radi udeležimo njihovih srečanj. Zaradi prijateljskega druženja in dobrega sodelovanja smo se odločili, da se člani kluba Alfa Romeo Ugo Stella iz Banja Luke pobratimo z Bistrškimi Alfisti. Kot vedno so poskrbeli za vrhunsko organizacijo, zanimive panoramske vožnje, lepo druženje in večerno zabavo,« je povedal Dražen Stojnić iz Banja Luke, lokacije naslednjega srečanja alfistov.

Ljubitelji »športnega srca« so lahko letos prvič uživali v dvodnevnem srečanju, saj so se organizatorji odločili, da bodo pripravili tudi sobotni program za udeležence iz oddaljenih držav. V soboto so si po krajši panoramski vožnji do Pivke lahko ogledali Park vojaške zgodovine, zvečer pa so se družili ob živi glasbi. Nedeljski program je predstavljal glavnino letošnjega srečanja, saj je udeležence čakala panoramska vožnja od Ilirske Bistrice do Ribnice in po Vremški dolini do Kozine, od koder so se ljubitelji Alf zapeljali do Tubelj, kjer so zapustili glavno cesto in se odpravili na

raziskovanje pristne brkinske narave po lokalnih poteh.

Alfafesta Brkini se je udeležilo kar lepo število udeležencev iz 12 različnih klubov, in sicer po en klub iz Bolgarije, Češke in Slovenije, po dva kluba iz Italije, Srbije in BiH ter kar trije klubi iz sosednje Hrvaške. Nekoliko slabši obisk kot v lanskem letu organizatorji pripisujejo slabi vremenski napovedi, ki je odvrnila marsikaterega morebitnega kandidata od druženja v Ilirski Bistrici.

Bistrške Alfiste družijo ljubezen do vozil priznane italijanske blagovne znamke, ki je pri nekaterih članih celo daljša od ljubezni do življenjske sopotnice. V združenju je 30 članov iz bistrške občine in okolice. Za volanom so v glavnem fantje, ki pa so v svoje vrste povabili tudi dve voznici in lastnici njunih alf, ostalim pripadnicam nežnejšega spola pa jeodeljena vloga sopotnic. Po uspešno načrtani poti z odliko izpeljanega srečanja ljubiteljev vozil Alfa Romeo člani združenja po tistem že razmišljajo, kako bi S. tradicionalno srečanje predstavili kot še privlačnejše tako za udeležence kot za gledalce. ●

110 LET PLANINSKEGA DRUŠTVA SNEŽNIK

Več kot 150 ljubiteljev gora in neokrnjene narave z Bistriškega in iz ostalih slovenskih krajev, iz Hrvaške in Italije se je kljub neobetavni vremenski napovedi zbralo na Sviščakih, kjer so člani Planinskega društva Snežnik v počastitev častitljive 110- letnice obstoja društva in 15- letnice Planinske skupine Bazovica z Reke organizirali nepozabno srečanje s proslavo.

Okrog 120 planincev iz Planinskega društva Snežnik, ki so se s svojimi prijatelji iz Planinske skupine Bazovica z Reke, Obalnega planinskega društva Koper in Slovenskega planinskega društva iz Trsta v zgodnjih jutranjih urah zbrali pred Planinskim domom na Sviščakih, so pričakali topli sončni žarki. Po prisrčnih pozdravih in skupinski fotografiji so se povzpeli na 1796 metrov visok Snežnik, najvišji slovenski izvenalpski vrh, po katerem je dobilo ime tudi domače planinsko društvo. Nekaj bolj izkušenih gornikov pa se je odločilo za zahtevnejši vzpon po slovenskem delu Poti prijateljstva Snežnik-Snježnik. Pohodnikom se je pridružilo čez 30 kolesarjev, ki so ta dan izkoristili za druženje v naravi. Člani Turno kolesarske sekcije, ki se je PD Snežnik priključila lani, so za udeležence pripravili dve različici ture. Bolje pripravljene kolesarji so se podali na 63 kilometrov dolgo kolesarsko turo s skupnim vzponom 1500 metrov po makadamskih poteh Snežniških gozdov, ostali pa so izbrali manj

zahtevno turo s skupnim vzponom 950 metrov.

Zadnji od ledenih mož, Bonifacij, je malo pred poldnevom poskrbel za nevihto s točo, a prehodno poslabšanje vremena ni zmotilo dobrega razpoloženja med planinci in kolesarji, saj je po nevihti znova posijalo sonce in pogrelo vse udeležence.

Planinski dom na Sviščakih je bil ob visokem jubileju PD Snežnik tudi prizorišče tradicionalnega vsakoletnega srečanja med Planinsko zvezo Slovenije (PZS) in Hrvaško planinsko zvezo (HPS). »Zgodovina sodelovanja med planinci iz Slovenije in Hrvaške je tako dolga, kot je stara naša planinska organizacija, saj sodelujemo že več kot 120 let. Letošnje srečanje na Sviščakih ni bilo naključno izbrano, kajti tukaj poteka srečanje Planinskega društva Ilirska Bistrica in Hrvaške planinske skupine Bazovica z Reke. Želeli smo biti del tega dogodka in takšne oblike sodelovanja zelo podpiramo,« je zagotovil predsednik PZS Bojan Rotovnik. Mnenju prvega med slovenskimi planinci se je pridružil tudi

predsednik HPS Hrvoje Kraljević, ki je povedal, da je prijateljstvo med slovenskimi in hrvaškimi planinci prisotno od nekdaj, saj hrvaški planinci zelo radi obiskujejo slovenske Alpe, ker so blizu.

V popoldanskih urah so člani PD Snežnik na Sviščakih organizirali slovesno proslavo, na kateri so podelili zahvale in priznanja zaslužnim članom Planinskega društva Snežnik in Planinski skupini Bazovica, ki je ob tej priložnosti prejela zlat častni znak PZS, najvišje priznanje planincev. Predsednik PZS Bojan Rotovnik je ob častitljivi 110- obletnici Planinskemu društvu Snežnik predal jubilejno plaketo PZS. Prisotne je po nagovoru slovenskega predsednika PZS in hrvaške podpredsednice HPS pozdravil tudi podžupan Občine Ilirska Bistrica Peter Štavar in jim zaželel še veliko uspehov na njihovi poti. Za glasbeno popestritev pomembne obletnice je poskrbel kvartet Pihalnega orkestra Ilirska Bistrica in bazoviški planinci, ki so posebej za to priložnost pripravili prisrčen pevski nastop. ●

USPOSABLJANJE PROSTOVOLJCEV – PRVIH POSREDOVALCEV ZA REŠEVANJE ŽIVLJENJA

DOBITI BITKO S ČASOM

Preživetje bolnika, ki je doživel srčni zastoj, je odvisno od hitrega in učinkovitega ukrepanja očitvidcev, ki so v tistem trenutku prisotni na kraju dogodka. Tako je tudi v mnogih drugih primerih življenjsko ogrožajočih stanj, za katere je potrebno čim prej zagotoviti nujno medicinsko pomoč. V takih situacijah, kjer je kritičnih prvih 5 minut po nastanku dogodka, rešujejo življenje prostovoljci – prvi posredovalci. Sistem prvih posredovalcev predstavlja pomemben člen pri izvajanju nujne medicinske pomoči, še posebno na zelo težko dostopnih ali oddaljenih predelih.

Prvi posredovalci so prostovoljci, ki si želijo pridobiti dodatna znanja iz prve pomoči predvsem na področju temeljnih postopkov oživljanja z uporabo avtomatskega zunanega defibrilatorja (AED) in v kritičnih stanjih znajo, hočejo in tudi zmorejo pomagati ljudem v življenjski nevarnosti. V zadnjih letih se je v naši občini postavilo veliko AED-jev, ni pa še zaživelo ozaveščanje javnosti o njihovi uporabi in sistem sočasnega aktiviranja prvih posredovalcev ob morebitni intervenciji. Za reševanje življenja je pomembno, da v svojem domačem kraju, kjer se pojavimo kot očitvidci urgentnega dogodka, kar najhitreje pokličemo prve posredovalce ali pa sami pomagamo po najboljših močeh in znanju. V Republiki Sloveniji je sistem nujne medicinske pomoči (NMP) organiziran kot sestavni del mreže javne zdravstvene službe in je organiziran za zagotavljanje neprekinjene (vse dni v letu) nujne medicinske pomoči in nujnih prevozov poškodovanih in obolenih oseb na območju Republike Slovenije. Aktivacija ekip NMP steče prek klica na enotno telefonsko številko 112, na kateri se oglasi dispečer na Regijskem centru za obveščanje (ReCO), za naše območje v Postojni, in klic nato veže k zdravstvenemu dispečerju, za naše območje v Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica. Ta se na podlagi prejetih informacij odloči, katero ekipo

(z zdravnikom ali brez) bo poslal na kraj dogodka. Zdravstveni dispečer zahteva odgovore na naslednja vprašanja:

- **KDO** kliče? (svojci, očitvidci, policija, ...)
- **KAJ** se je zgodilo? (Prometna nesreča, nenadno obolenje, ...)
- **KJE** se je zgodilo? (Tudi opis poti do dogodka)
- **KDAJ** se je zgodilo? (Časovni potek dogodkov vpliva na pravočasni ukrep)
- **KOLIKO** je obolenih ali poškodovanih? (za primerno aktivacijo zadostno število ekip)
- **KAKŠNE** so POŠKODBE in OKOLIŠČINE na kraju nesreče (požar, nevarne snovi, poškodovane plinovodne ali druge napeljave...) in kakšno POMOČ potrebujete

Ekipa NMP pri svojem delu pogosto obravnavamo bolnike z zastojem srca. O srčnem zastojem govorimo takrat, ko se srce zaradi bolezni ustavi, lahko kot naravna posledica visoke starosti, hude bolezni ali poškodbe srca ali drugih organov. Nekaterim ljudem pa se srce ne pričakovano nenadoma ustavi, čeprav so sicer dovolj zdravi, da bi lahko normalno živeli, če bi jim bližnji znali pravočasno spet vzpostaviti delovanje srca. Žal večina teh bolnikov nima sreče, da bi bili v času srčnega zastoja ob njih tisti, ki znajo oživljati in uporabljati avtomatski zunanji defibrilator (AED, angl. Automated

External Defibrillator). Tako je preživetje teh oseb odvisno od oddaljenosti najbližje službe nujne medicinske pomoči. Če je ta blizu in ekipa NMP pride do bolnika v nekaj minutah, je verjetnost preživetja večja. Če potrebuje ekipa NMP do bolnika s srčnim zastojem 10 ali več minut, je verjetnost preživetja takega bolnika zelo majhna.

Veriga preživetja je sestavljena iz štirih korakov (postopkov):

1. prvi korak je hitra prepoznavna bolnika s srčnim zastojem in klic na 112;
2. sledi takojšnje izvajanje temeljnih postopkov oživljanja (stiski prsnega koša in vpihi usta na usta);
3. izvajanje zgodnje defibrilacije z uporabo AED;
4. hitri in učinkoviti dodatni postopki oživljanja ekipe NMP ter učinkovita bolnišnična oskrba.

Preživetje bolnikov je odvisno od vseh postopkov in je tako uspešno, kot je uspešen najšibkejši člen v tej verigi.

V naši občini je precej krajev, kjer je dostopni čas NMP zaradi geografskih specifičnosti daljši od 10 minut. V sodelovanju Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica, Občine Ilirska Bistrica in Območne enote (RK) Ilirska Bistrica pripravljamo sistem **prvih posredovalcev** (PPO). Namen tega sistema je izboljšati preživetje oseb z nenadnim srčnim zastojem na terenu in nekaterimi drugimi življenjsko ogrožajočimi stanji. Prednost prvih posredovalcev je, da so blizu takim bolnikom; lahko pridejo do njih še pred prihodom ekipe NMP in jim nudijo pravilno prvo pomoč.

Za prve posredovalce se najpogosteje odločijo gasilci, policisti, gorski reševalci, vojaki, člani ekip RK. Velikokrat pa se vključijo laiki, ki želijo pomagati sočloveku v težavah. Kandidat za PPO mora biti polnoletna oseba, ki se za vključitev v sistem PPO odloči popolnoma prostovoljno. Izobraževanje bomo postopoma izvedli v vseh naseljih naše občine. Sestavljeno bo iz teoretičnega in praktičnega dela, zaključilo pa se bo s preverjanjem znanja. Kandidat, ki bo uspešno zaključil izobraževanje, bo dobil licenco, ki bo veljala eno leto.

Podrobneje o sami izvedbi izobraževanj za prve posredovalce v naslednjem članku.

Trend naraščanja števila AED je pohvale vredna poteza lokalnih vaških skupnosti in društev. Prav je, da tej mreži sledi tudi število ljudi, ki poznajo temeljne postopke oživljanja in uporabo AED. Ko bo dovolj usposobljenih prvih posredovalcev, bomo lažje zagotavljali enakovredno oskrbo vseh prebivalcev občine, tako teh, ki živijo v mestu in pri katerih je dostopni čas ekipe NMP od 2 do 5 minut, kot tudi prebivalcev najbolj oddaljenih vasi v občini, do katerih se vozilo NMP na nujni vožnji pripelje v 20 ali več minutah. Želja vseh nas, ki sodelujemo pri sistemu PPO, je, da v naslednjih letih v občini zagotovimo AED v vsako vas in

ob njem tudi močno in učinkovito skupino ljudi, ki bodo pripravljeni nuditi pomoč, ko naletijo na nenadni srčni zastoj ali drugo nujno stanje, ki ogroža življenje in je nujno potrebno nemudoma ukrepati.

Vse dodatne informacije lahko prejmete na Občini Ilirska Bistrica (zadolžen za

to področje Luka Špilar), v Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica (koordinator projekta Dominik Simčič, Reševalna postaja) in na Območnem združenju Rdečega križa v Ilirski Bistrici (gospa Jožica Vidmar). ●

V imenu projektne skupine pripravila
Andreja Vinšek Grilj, dr.med.

SHEMATIČEN PRIKAZ VERIGE PREŽIVETJA V ŠTIRIH KORAKIH

PLANIRANE DALJŠE ODSOTNOSTI SPLOŠNIH AMBULANT ZDRAVSTVENEGA DOMA IL. BISTRICA ZA MESEC JUNIJ 2017

DATUM	ODSOTNA AMB.	NADOMEŠČANJE
od 13.06. do 23.06.2017	DR. KOMEN ODINEJA (šolski disp.)	dr. Kauzlarič- za administracijo, nujni primeri - urgencia
od 19.06. do 23.06.2017	DR. ŠTEMBERGER ANJA	Urgencia
od 19.06. do 23.06.2017	DR. TAUČER MIČETIČ JASNA	dr. Vinšek Grilj – za administracijo, nujni primeri – urgencia
od 20.06. do 23.06.2017	DR. PEJKOVIĆ MARIJA (SA Podgrad)	dr. Dekleva (DSO) – za administracijo, nujni primeri - urgencia
od 22.06. do 30.06.2017	DR. TOMIĆ SUNČANA MARIJA	dr. Lovrić Kiselić - za administracijo, nujni primeri - urgencia
od 26.06. do 07.07.2017	DR. DEKLEVA BARBARA (DSO)	dr. Pejković (SA Podgrad) - za administracijo, nujni primeri - urgencia
od 26.06. do 07.07.2017	DR. VINŠEK GRILJ ANDREJA	dr. Taučer Mičetić - za administracijo, nujni primeri - urgencia

PRVI POSREDOVALCI V ILIRSKI BISTRICI

V Občini Ilirska Bistrica je usposobljenih 14 prvih posredovalcev, ki v vseh Knežak, Bač, Koritnice in Mašun prinašajo večje možnosti za preživetje nenadno zbolelih ali poškodovanih ljudi. Prvi posredovalec je posameznik, ki praviloma nima zdravstvene izobrazbe in se odzove na poziv dispečerske službe zdravstva in pride na kraj dogodka z namenom izvajanja ukrepov za ohranitev življenja pred prihodom službe nujne medicinske pomoči ter je vključen v sistem t. i. tihega aktiviranja sil za zaščito in reševanje.

Da bi zagotovili boljše možnosti za preživetje ljudi v oddaljenih vaseh naše občine, smo v Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica ob sodelovanju z Občino Ilirska Bistrica in Območnim združenjem Rdečega križa Ilirska Bistrica pristopili k vzpostavitvi sistema prvih posredovalcev. V skladu s programom, ki ga je pripravilo Slovensko združenje za urgentno medicino (organizacija, ki skrbi za dobro organizirano delovanje sistema nujne medicinske pomoči v naši državi), smo 19. in 20. maja 2017 v gasilskem domu v Koritnicah usposobili prvih 14 kandidatov za prve posredovalce.

Na 10-urni tečaj, ki je zajemal nekaj teoretičnih predavanj in veliko praktičnih vaj, so se prostovoljno javili kandidati, ki so nekaj samostojnih priprav opravili že pred samim tečajem. V dveh dneh so

osvojili nova znanja o temeljnih postopkih oživljanja z uporabo AED, ukrepanja pri hudi krvavitvi, srčni in možganski kapi. Tečaj smo zaključili s pisnim in praktičnim preverjanjem znanja. Po uspešno opravljenem usposabljanju so »novo pečeni« prvih posredovalci prejeli potrdila oziroma licence, ki veljajo eno leto. Po enem letu bodo opravili krajši obnovitveni tečaj, s katerim bodo vsako leto osvežili svoje znanje in veščine.

Prve posredovalce (PPO) bo ob srčnem zastoju, hudi krvavitvi ali hudi zaporu dihalne poti s tujkom v njihovi bližini po mobilnem telefonu aktiviral Regijski center za obveščanje (številka 112). PPO bodo ob klicu odhiteli na kraj dogodka, s sabo pa bodo vzeli tudi AED, ki je nameščen v njihovi vaški skupnosti. Ker bodo v bližini kraja dogodka, bodo

začeli z nudenjem prve pomoči pone srečencu do prihoda ekipe NMP.

O srčnem zastoju govorimo, ko se srce ustavi zaradi starosti, bolezni ali poškodbe. Nekaterim ljudem se srce nepričakovano ustavi, vendar bi lahko preživeli, če bi jim najbližje osebe znale hitro in ustrezno pomagati z oživljanjem in uporabo zunanjega avtomatskega defibrilatorja (AED). Vsako minuto, ki preteče od srčnega zastoja do oživljanja in uporabe AED, se možnosti za preživetje bolnika zmanjšajo za 10 do 12 odstotkov. Če od srčnega zastoja do prihoda ekipe NMP poteče deset minut ali več, ima bolnik mogoče še 2 odstotka možnosti za preživetje. To dejstvo postavlja ljudi, ki živijo v oddaljenih krajih od centra nujne medicinske pomoči, v izjemno neugoden položaj.

Prepričana sem, da so prebivalci Knežaka, Bača, Koritnic in Mašuna lahko ponosni na svoje sovaščane, ki so prostovoljno pristopili k projektu prvih posredovalcev. Prav zaradi njih se bodo lahko počutili bolj varne. Z usposabljanjem prvih posredovalcev bomo nadaljevali tudi v ostalih vaških skupnostih po občini.

Za dodatne informacije o usposabljanju se lahko obrnete na Zdravstveni dom Ilirska Bistrica ali na Območno združenje Rdečega križa Ilirska Bistrica. ●

V imenu skupine prvih posredovalcev in inštruktorjev, Andreja Vinšek Grilj.

EKIPA PRVE POMOČI OSNOVNE ŠOLE TONETA TOMŠIČA IZ KNEŽAKA NA 11. DRŽAVNEM PREVERJANJU NA DEBELEM RTIČU

SOCIALNA DEJAVNOST

Rdeči križ Slovenije – Zveza združenj – je v šolskem letu 2016/2017 organizirala 11. državno preverjanje usposobljenosti osnovnošolskih ekip prve pomoči. Preverjanje je namenjeno učencem predmetne stopnje osnovnih šol v Republiki Sloveniji.

Ekipa OŠ Toneta Tomšiča iz Knežaka na Debelem rtiču

Anika Sedmak, Živa Slavec, Viba Fatur, Maria Rosa Černetič, Veronika Černetič in Andraž Kristan

Foto: Klavdija Sotlar

v okviru krožkov Rdečega križa, ki so potekali skozi šolsko leto.

V marcu so ekipe na lokalnem nivoju preverile teoretično znanje iz prve pomoči in poznavanja Rdečega križa ter praktično znanje na pripravljenih deloviščih. Preverjanje je vodila **dr. Andreja Vinšek Grilj** skupaj s štirimi strokovnimi sodelavci z licencami. Potekalo je na OŠ Dragotina Ketteja v Ilirski Bistrici.

Najbolj se je izkazala ekipa **OŠ Toneta Tomšiča iz Knežaka**, ki se je 25. aprila udeležila regijskega preverjanja v Ajdovščini, kjer je sodelovalo 7 ekip iz cele primorske regije, in prepričljivo zmagala. Z mentorico **Klavdijo Sotlar** so 13. maja preverili znanje na 11. državnem preverjanju na Debelem rtiču in osvojili odlično 3. mesto. Iskrene čestitke Aniki Sedmak, Živi Slavec, Vibi Fatur, Marii Rosi Černetič, Veroniki Černetič in Andražu Kristanu! ●

RKS-Območno združenje Ilirska Bistrica
Jožica Vidmar, sekretarka

Državno preverjanje je razpisano na podlagi letnega programa dela Rdečega križa Slovenije – Zveze združenj – za leto 2017, skladno s programom dela 56 območnih združenj Rdečega križa Slovenije in programi dela osnovnih šol, ki se prijavijo k sodelovanju ter na osnovi dogovora z Ministrstvom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Preverjanje je tudi sestavni del programskih aktivnosti, na osnovi katerih je Rdeči križ Slovenije – Zveza združenj – meseca junija 2008 pristopil k podpisu Evropske listine o varnosti v cestnem prometu.

Učenci in učenke OŠ Antona Žnideršiča in OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica, OŠ Jelšane, OŠ Podgora Kutežovo, OŠ R. M. Brkinca Pregarje, OŠ R. Ukoviča Podgrad in OŠ T. Tomšiča Knežak so se pod vodstvom mentorjev, ki so opravili 70-urni tečaj za bolničarje, usposabljali

ZBIRALNA AKCIJA NA RDEČEM KRIŽU

SOCIALNA DEJAVNOST

Spoštovani občani in občanke,
obveščamo vas, da bomo

**V TOREK, 6. JUNIJA 2017 OD 8. DO 12. URE IN
V ČETRTEK, 8. JUNIJA 2017 OD 16. DO 19. URE**

zbirali oblačila, posteljnino, zavese, posodo, šolske potrebščine...,
v našem skladišču št. 2, pod Gimnazijo Ilirska Bistrica.

Hvala, ker boste podarili.

RKS-Območno združenje Ilirska Bistrica

VEČGENERACIJSKI CENTER TOČKA MOČI DOM NA VIDMU ILIRSKA BISTRICA

PISARNA RUSKEGA KONZULA

PONEDELJEK, TOREK IN PETEK: 8.00 – 12.00

ČETRTEK: 8.00 – 12.00 in 16.30 – do 19.00

**Delavnice vodita strokovni delavki Romana Morano in Sonja Maljevac.
Oglasite se na neformalnem druženju, saj so naša srečanja vedno zanimiva!**

PONEDELJEK: Gibanje in druženje na prostem: 8.30 – 10.30 z vadbo razgibajmo telo in um
(V primeru slabega vremena Telovadba za možgane v prostorih VGC)

8.00 – 12.00: Druženje in klepet ob kavi ali čaju (zbiranje starih narečnih besed in rekov, opisov običajev in receptov jedi iz našega območja, izmenjava informacij o možnosti nakupa prehrabnih izdelkov lokalnih proizvajalcev, kmetov...)

TOREK: Širimo obzorja: delavnice informiranja in izobraževanja

13.6.2017	9.00 - 10.00: Delavnice na temo Spoznavanje samega sebe 2 Sreča: spoznavamo ali smo srečni in kaj za nas pomeni sreča, moč, priljubljenost... Kaj potrebujem, da sem srečen, ali drži rek, da je vsak svoje sreče kovač?
20.6.2017	9.00 - 10.00: Delavnice na temo Spoznavanje samega sebe 3 Delo: spoznavamo, kakšen je naš odnos do dela, kaj od njega pričakujemo in kaj nam pomeni. Sem deloholik, lenuh ali suženj dela?
27.6.2017	9.00 - 10.00: Delavnice na temo Spoznavanje samega sebe 4 Drugi: spoznavam, kako vstopam v odnose z drugimi, odprtih misli ali obremenjen s predsodki in stereotipi. Kaj pomeni poslušati in kaj slišati?

SREDA: Umetnost staranja

Skupina za samopomoč: 14.00 - 15.00 v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica, I. nadstropje, vabljeni tudi starostniki iz zunanjega okolja

ČETRTEK: Razlike nas bogatijo

Srečevalnica in klepetalnica 9.00 – 10.30 skupina za samopomoč brezposelnim osebam
Popoldanske dejavnosti 16.30 - 19.00

8.6.2017	Potujem z otrokom: izlet, počitnice... potovanje z majhnimi in malo večjimi otroci je lahko prijetno ali stresno. Kako tako otrokom kot nam olajšamo pot, katerih iger in pripomočkov se poslužujemo?
22.6.2017	Pomen branja za otroke: branje je potovanje, spoznavanje drugih kultur in življenje, je bogatenje besednega zaklada in širjenje znanja; je mnogo, mnogo več kot televizija in računalnik.

PETEK: Dan odprtih vrat

9.00 - 12.00 posredovanje informacij, usmerjanje, seznanjanje z aktivnostmi

UDARNI DOGODKI

Datum	
6.6.2017	Anton Janežič: Prostovoljstvo je klic srca ob 10.00 Prostovoljstvo je obdarovanje in sprejemanje, je osmišljanje življenj in neizmerno notranje bogastvo.
15.6.2017	Fotoklub Sušec: Kako posneti dobro digitalno fotografijo ob 18.00 Počitnice so pred vrati in z njimi družinski dopusti. Naredimo lepe in kakovostne fotografije, na katere bomo ujeli poletne utrinke.
21.6.2017	Marjan Uljančič potopisno predavanje o Poljski ob 18.00 Potovanja nam širijo obzorja, spoznavamo druge, sprejemamo drugačnosti in učimo se o sebi. Prinašajo nove izkušnje in prijatelje.
26.6.2017	Člani društva PD Snežnik: Poletje v gorah ob 18.00 v sejni sobi na Jurčičevi ulici (bivša glasbena). Obisk hribov je lahko tudi negativna izkušnja, če nanjo nismo pravilno pripravljeni. Spregovorili bomo o primerni obutvi in obleki, najnujnejši opremljeni, spremljanju vremena, kako v hribe z otroci in še veliko drugih stvari.

MISEL O KNJIGI: PREBIRANJA 1

JAN VAN HELSING: ROKE PROČ OD TE KNJIGE!, ARA, LJUBLJANA, 2016

»In kakšen naslov knjige! Komu sploh lahko kaj takega pride na misel? Ta človek sem jaz. Nekdo, ki je tako kot vi mislil, da v svojem življenju ne more ničesar spremeniti. In to vse do dne, dokler nisem prosil svojega stvarnika, naj mi razloži svoje stvarstvo, življenje – ne z besedami, temveč z življenjem samim. In od tistega trenutka naprej je šlo gor in dol, križem kražem čez globus, skozi revščino in bogastvo, dobro in slabo, prijazno in grdo in taisti, moja malenkost, ima z vami dobre namene in vam želi predstaviti nekaj svojih spoznanj in doživetij, zaradi katerih boste v svojem življenju zagotovo napredovali ... «

Naj čisto za čisti začetek spet pozdravim bralce Bistrških odmevov in napovem, da se bomo z rubriko spet srečevali vsak mesec. Priporočala bom knjige, ki se meni zdijo vredne branja, ni pa nujno, da se bodo zdele vam. Kakorkoli že, knjiga je v teh časih še vedno močno zdravilo, sprostitelj, prijateljica, če se z mano strinjate ali ne. Naj napišem že na začetku, da gre za knjigo knjig. Da gre za eno tistih knjig, ki jo je potrebno prebrati kljub njenemu naslovu. Zakaj? Preprosto zato ker pove več. Več do preveč, več do prepovedi knjig. In kdaj je preveč? Takrat, ko sistemu ne paše, kar poveš, ker poveš tudi tisto, kar ti zakrivajo leta, stoletja, morda več. In da, že stoletja, tisočletja nam vcepljajo v glavo, kaj moramo verjeti in v koga; od kod in kako da izhajamo; kdo gradi in kdo ne gradi piramid; da so Američani prišli na Luno; da drugih v tem vesolju tako ali tako ni; da ima Nemčija ustavno varstvo, čeprav sploh nima ustave itd. Verjeli smo vsemu, kar je pisalo v zgodovinskih in vseh ostalih bukvah. Ali skoraj. Nikoli nam nihče kdaj prej v šoli, na faksu, v javnih medijih ni povedal, da ZDA pravzaprav nimajo lastne valute, temveč si dolarje izposojajo pri FED, ameriški zasebni Banki zveznih rezerv in tudi nam nihče ni povedal, da je John F. Kennedy tik pred umorom hotel sprejeti zakon, po katerem bi ZDA imela svojo valuto, zato je tudi bil umorjen. NASA tudi zatrjuje, da na Luni ni zraka, zastava pa je ob

morebitnem sestopu, ki je tudi vprašljiv, plapolala. In take in podobne. Pravzaprav nam že vseskozi trobezlajo laži. Ali recimo raje, da je velika večina zadev, ki smo jih absorbirali vase v življenju, laž, iluzija, narobe-svet, če hočete. Avtor je še živč in v preteklosti je imel srečo, da se je z nahrbtnikom odpravil po svetu in v neštetih pogovorih z ljudmi izvedel stvari, ki so spremenile njegov svetovni nazor, povzročile spremembo obnašanja in načina življenja. Zelo dobro vemo, da zgodovino pišejo menda zmagovalci. Lahkoverneži pridno plačujemo davke in se jezimo zaradi nesposobnosti politikov. Samo v vednost: na Japonskem so politiki, ko so se osramotili, naredili harakiri. Kako bi to potekalo pri nas, če bi se seveda za to odločili, si lahko predstavljamo in o tem ne bi razpredala. Zakaj vztrajate v vzorcu delo-dom-delod-dom, ob tem pa še zadovoljni niste in postajate nergavi vsak dan bolj? Avtor pravi, da bi se vsi morali iskreno povprašati, kdo sem Jaz; kaj želim Jaz; kaj pravijo Moji občutki; opravljam delo zaradi sebe in ker imam poklic rad, ali zato da bi ugodil družini, okolju, nekomu tretjemu? Če je objavljeno že vse in če vemo že vse, kako to da je še toliko skritega? No, o veliko stvareh, ki si jih nikoli nismo mogli misliti, ker nam niso bile povedane; na vsa vprašanja, ki so vas kdajkoli mučila, boste našli odgovore v knjigi. Morda ne vseh, a veliko njih nedvomno. Gre za napeto ultra berljivo knjigo, ki jo

priporočam vsem – mladim, moškim, ženskam, starejšim, vsem. Zares vsem! Resnično stare poglede na svet postavlja povsem na glavo, sicer pa če ste kdajkoli gledali *Zvezdna vrata* ali sledili oddaji *Na rubu znanosti*, ki jo najdete tudi na spletu, potem se vam zagotovo svita, o čem vsaj približno danes pišem in o čem piše avtor. Morda nam knjiga ponuja uvid v to, kako postati neodvisni od politične doktrine, cenzuriranega pisanja zgodovine, statusa, organizacije ali stranke, neodvisni od mnenja drugih, predvsem pa nam vsaj malčice zmanjša strah pred svetom, kakršen nastaja. Avtor si želi, da bi ljudje opustili dosedanja trdna stališča in sledili srcu. Opiše grofa S. Germaina, skrivnosti Himalaje, Genezo kot igralnico bogov; piše o sumerskih zapisih, skrinji zaveze, skrivnostnem vedenju templjarjev, o atlantskih spisih, novem svetovnem redu, kozmičnih zakonih in krivdah za bolezni. Sprašuje se o tem, ali temne sile sploh obstajajo; spregovori o super otrocih iz Kitajske in še o veliko zelo zanimivih stvareh, ki jih, verjemite, še ne veste. Jan Udo Holey oz. Jan van Helsing je avtor več raziskovalnih knjig, lastnik založbe Amadeus in internetne televizije Secret TV. Od leta 1985 potuje po vsem svetu in odkriva stvari, ki so drugačne od doslej videlih, slišanih. Na potovanjih srečuje zanimive ljudi iz krogov obveščevalnih služb, lož vitezov templjarjev in prostozidarjev, kot tudi ljudi, ki pripadajo magijskim združbam. 1993 je napisal knjigo o skrivnih družbah. Drugi del knjige, ki je izšel dve leti kasneje, je bil prepovedan in njegove knjige so zaplenili, češ da »hujska ljudi«. Sledijo knjige *Dosje Jan van Helsing*, *Tretja svetovna vojna*, *Projekt Aldebaran*, *Notranji svet-skrivnost črnega sonca*, *Otroci novega tisočletja*, *Tisočletna laž*, *Knjiga za milijon evrov*, *Kdo se boji črnega moža*, *Hitler je preživel v Argentini*, *Politično nekorektno*. Njegova najuspešnejša knjiga pa je ravno pričujoča in z njo je avtor nedvomno zadel srčiko časa.

Zelo priporočam v branje in lep pozdrav do prihodnjic. ●

Patricija Dodič

Bikec Toro in Šmentana muha

Na travniku za hišo so se pasle krave. Sonce je sramežljivo kukalo izza oblaka, ki ga je vetrček skušal pregnati iz neba. Listi na jablani so se pozibavali v ritmu piša. Okrog kravic so zletale muhe in sitno brenčale. Kravice se iz navade niso kaj prida zmenile zanje, le vsake toliko je kakšna močno zamahnila z repom. Vendar se muhe niso dale.

Sredi pašnika je bikec Toro iskal še zadnje šopke poletne trave. Pa je mimo nje ga pribrenčala Šmentana muha: »Toro, pridi, pojdiva se igrati!«

Toro jo je začudeno pogledal: »Nimava časa za igro. Zdaj morava jesti, da bova zrasla velika in močna.«

Muha je sitnarila: »Ah, daj no, saj bova imela časa za hrano. Pojdiva skakat, dokler je še malo sonca.«

Oooo, skakanje pa je bilo bikcu zelo všeč. Oboževal je skakanje. Muhi ga ni bilo potrebno dolgo prositi. Toro je bil v trenutku pripravljen na skok. Muhica je letala nad njim, se obračala, delala salte,

bikec pa ji je sledil. Od veselja sta se smejala in vriskala.

Mama krava je slišala razigrano vriskanje. Dvignila je glavo in strogo zamukala: »Toro, zdaj ni čas za igro! Poišči si travo!«

Toro pa mame ni slišal. Navdušeno se je podil za Šmentano muho po travniku.

Mama je dvignila glas: »Brez hrane boš tako šibek, da te bo še najmanjša sapica odpihnila!«

Muha se je smejala: »Odpihnil, veter naju bo odpihnil, ponesel naju bo visoko proti oblakom!«

Toro se je smejal: »Plesala bova z vetrom!«

Takrat pa je izza oblaka z vso močjo zapihal veter. Muho je kar odneslo. Bikec se je z vso močjo upiral in upiral, a veter je z vso močjo pihal in pihal. »Huuuuuuuuuuuu!« in je odpihnil bikca.

»Auuuuu!« je tarnal neubogljivi bik. »Auuuu,« je zabrenčala muha, »kje sva?«

»V hlevu, v hlevu« je zabrundal kmet Mirko. »Veter vaju je odpihnil, ker

nista jedla. Poglejta, kako sta suha in šibka. Majhen vetrček vaju odpihne kot listke na drevesu. Zdaj pa bosta ostala v hlevu in pridno jedla, da bosta na pomlad dovolj močna za na pašnik.«

Toro je žalostno pogledal seno, pa muho, pa seno in skomignil z rameni. Muha je zabrenčala: »Jaz že ne bom ostala v hlevu. Pridi, greva na travnik.« Kljubovalno je odfrčala ven. Bikec pa je le žalostno pogledal za njo.

Celo zimo je Toro v hlevu pridno jedel seno, ko pa je posijalo pomladno sonce in se je posušilo blato na travniku, ga je kmet odpeljal ven.

Kmalu je priletela muha in se pohvalila, da je celo zimo letala med oblaki in snežinkami. Toro pa se ni imel s čim pohvaliti. Zima je bila silno dolgočasna.

Takrat pa je izza dreves zapihal pomladni vetrič. Bikec Toro je le začudeno pogledal, kako je odneslo Šmentano muho naravnost v hlev. A njega vetrič ni premaknil niti za ped, saj je postal velik in močan. Celo pomlad in poletje se je podil po travniku, ker je pozimi pridno jedel. Muhce pa ni bilo na spregled. Veter jo je odpihnil. ●

Helena Strle

VIOLINISTKA TJAŠA KLANAC NAVDUŠILA OBČINSTVO

Bivša učenka Glasbene šole Ilirska Bistrica je s svojim nastopom še enkrat dokazala, da postaja vrhunska violinistka, ki se lahko kosa s svetovnimi glasbenimi zvezdami. Tjaša Klanac je z igranjem violine začela na bistriški glasbeni šoli, z glasbenim udejstvovanjem pa je nadaljevala na Glasbeni šoli Vič-Rudnik v Ljubljani pri prof. Tini Balazs. Mlada umetnica je dobitnica prvih nagrad na več mednarodnih tekmovanjih kot solistka in komorna glasbenica. Redno se udeležuje mojstrskih tečajev pri priznanih violinskih pedagogih, kot so Vesna Stanković, Vasilij Melnikov, Robert Szreder, Piotr Jasiur-

kowski, Stefan Milenković in Michael Frischenschlager.

Trenutno je dijakinja 3. letnika Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana, kjer dopolnjuje svoje violinsko znanje v razredu prof. Jerneja Brenčeta. Kot solistka redno nastopa z godalnim in kitarским orkestrom Glasbene šole Ilirska Bistrica, saj ceni temeljno znanje, ki ga je prejela v domačem kraju. Njenemu koncertu je prisluhnilo več kot 100 ljubiteljev klasične glasbe, med katerimi je bil tudi priznani bistriški slikar Jože Šajn s soprogo. ●

Petar Nikolić

lasbena šola Ilirska Bistrica

KONCERTNI NAPOVEDNIK

2017

5 Zaključni večer solistov in komornih skupin

V petek, 9. junija, ob 17. uri, cerkev sv. Jurija

S koncertom v cerkvi sv. Jurija zaokrožujemo pestro dogajanje šolskega leta. Ta koncert predstavlja zaključek vseh razrednih, šolskih in javnih izvajanj naših učencev, ki se vrstijo skozi vse leto na domačih tleh in izven. Učitelji Glasbene šole Ilirska Bistrica menimo, da glasba in ljubezen do igranja inštrumentov pomagata pri razvoju mladega človeka, saj mu razvijata posluš in domišljijo ter ga bogatita z vrednotami, kot so delovne navade in ustvarjalnost. V upanju, da je celoletno delo prineslo željene rezultate, vas vabimo k poslušanju.

Cerkev sv. Jurija poleg akustičnosti odlikuje tudi bogata notranjščina. Trije kamniti oltarji so delo beneških delavnic, kip Marije mojstrovina Franceta Goršeta, izrazno močne so upodobitve Toneta Kralja. Od štirih lunet je likovno najzanimivejši prizor s Kristusom, ki pomiri vihar, v Križevem potu, naslikanem na steklu, pa se skriva tudi družbenokritično sporočilo, saj slikar v njem poistoveti Kristusovo trpljenje s trpljenjem Slovencev pod fašistično oblastjo.

MUZE V BISTRIŠKI GALERIJ

Galerija Doma na Vidmu je maja gostila fotografa Silva Zalarja, ki prihaja iz Grahovega pri Cerknici. Obiskovalci so si lahko do konca meseca ogledali njegovo razstavo črno-belih umetniških fotografij, ki jim je nadel ime Muze. Gre za razstavo aktov, ki pa niso povsem akti, saj avtor pri subjektih išče predvsem linije, ploskve in krivulje, vedno pa je prisotna tudi igra svetlobe. Kot sam pravi, ponuja človeško telo, ki se nenehno spreminja, neskončne možnosti za ustvarjanje. Izbrane umetniške fotografije so bile posnete v avtorjevem ateljeju, kot naravno kuliso pa si je izbral tudi surovo pokrajino

no Cerkniškega presihajočega jezera in valovanje morja na otoku Lošinj.

Zalar se je s fotografijo začel ukvarjati pred približno 12 leti. Obiskoval je delavnice portretne fotografije in likovno šolo v Ribnici, kjer je pridobil veliko znanja iz fotografitiranja ter iz kiparstva in slikarstva. Včasih tudi kaj naslika, veliko časa pa posveti oblikovanju lesenih izdelkov.

Razstava je bila do zdaj predstavljena v številnih krajih na Notranjskem in drugod, povsod pa je požela zelo dobro kritiko. Na otvoritveni slovesnosti je avtor prejel številne pohvale kolegov fo-

tografov in obiskovalcev. Povečan obisk v galeriji pa je dober pokazatelj, da se Bistričani vse bolj zanimajo za vizualno umetnost in estetiko. ●

Petar Nikolić

PESNIK MILAN ŠELJ GOSTOVAL NA BISTRIŠKEM

Ljubitelji poezije so na literarnem večeru v Hramu dobrega v Gostilni pri Matetu z velikim zanimanjem prisluhnili delu pesnika, prevajalca, publicista, komparativista, filozofa in sociologa Milana Šelja, ki je svojo mladost preživel v majhni vasi Budanje v Vipavski dolini. Občinstvo je z dolgim aplavzom nagradilo pesniške zbirke *Darilo* (2006), *Kristali soli* (2010) in najnovejšo *Gradim gradove in mostove* iz leta 2015. Za pokušino je avtor predstavil še izbor pesmi iz prihajajoče četrte pesniške zbirke in pesmice, ki jih ustvarja za otroke ter jih namerava izdati v obliki zbirke.

Njegova prva pesniška zbirka *Darilo* je refleksija družinskih odnosov in vpogled v kompleksnost starševskih skrbi ter očetovega sprejetja sina, ki jo je pesnik sam najbolje opisal z besedami: »Dom je tam, kjer te v celoti sprejemajo takega kot si, dom je v samem sebi.«

Kristali soli obravnavajo pesnikov pogled na svet in njegovo usodo v njem. »Največ kar si lahko v življenju daš je, da si ti ti. To je najbolj pomembno! Dokler samega sebe nimaš rad, ne moreš imeti rad drugih,« je svoje spoznanje o doživljanju sebe v odnosu do bližnjega opredelil Šelj.

Najnovejšo zbirko *Gradim gradove in mostove* je voditeljica večera – slavistka Helena Pirih Rosa – opisala kot »spo-

sobnost duše, da zida gradove v oblakih in ostaja mlada, kot visoko potezne načrte arhitekta ter pesniško sposobnost ustvarjanja novih svetov«.

Sporočilo pesmi Milana Šelja je ljubezen, ki se je ob prebiranju njegovih del čutila v zraku in se je dotaknila src poslušalcev, ki so ob zvokih besed prisluhnili tudi zvokom violinistke Lare Štemberger. Šeljeve pesmi odsevajo ljubezen do bližnjega, ljubezen do kraške pokrajine, ljubezen do Anglije in ljubezen do poezije kot take. Pesnik namreč pol leta živi in ustvarja v angleški prestolnici, pol pa v idiličnem in samotnem območju vasi Avber na Krasu. »Nastaja nova zbirka, ki bo izšla drugo leto in ki jo bom iz slovenščine prepesnil v angleščino. To bo

zelo zanimiva izkušnja, saj vidiš, da vsak jezik deluje na drugačen način,« pojasnjuje pesnik.

Otroci, ki jim je Šelj lani od zaključku Bralne značke na Osnovni šoli Antona Žnideršiča prebiral svoja dela, z nestrpnostjo pričakujejo izid njegove prve zbirke otroških pesmi. ●

ROMANTIČNO VZDUŠJE V DOMU NA VIDMU

Mlada koroška pevka Ditka je prepričala občinstvo z uglasbeno ljubezensko liriko in prodornim, a hkrati nežnim vokalom. Pesnik Feri Lainšček je dobro uro trajajoč koncert umetniško dopolnil s svojim recitali.

»S Ferijem sva začela z literarno-glasbenimi večeri, kjer je bil v ospredju pogovor s Ferijem, jaz pa sem zaigrala dve ali tri njegove uglasbene pesmi. Zdaj pa sva ta druženja prelevila v glasbeno-literarni dogodek oziroma koncert, kjer je v ospredju uglasbena poezija,« je povedala Ditka, ki je na svoji prvi zgoščenki uglasbila tudi dve pesmi Toneta Pavčka in eno Marka Pavčka. Naslovna skladba Ne bodi kot drugi, ki se vse bolj uveljavlja kot skladba za prvi ples mladoporočencev, pa je hkrati tudi najuspešnejša skladba Ditke in Ferija Lainščka. Ditka pa ni zgolj pevka, saj se vse bolj uveljavlja tudi kot uspešna avtorica besedil v angleškem jeziku. Na prestižnem tekmovanju v Londonu se je njena pesem My guitar leta 2011 uvrstila v polfinale, 2 leti pozneje pa se je avtorska skladba Dreamer znašla v samem finalu spektakla United Kingdom Songwriting contest. Na 2. zgoščenki, ki nosi naslov Ne spreminjaj me, je avtor vseh besedil prekmurski pesnik, kot darilo oboževalcem pa je Ditka dodala še svojo uspešnico Ne bodi kot drugi, ki je prepesnjena v angleščino.

Mlada Korošica je sodelovala tudi na koncertu uveljavljene pevke Nine Pušlar Nasmeh za življenje, kjer sta odpeli uspešen duet in se dogovorili za novo sodelovanje. Ditkina turneja bo trajala do junija, ko si bo vzela nekaj časa zase, jeseni pa bo zopet koncertirala po Sloveniji. »Pripravljam novo zgoščenko s Ferijem, pišem avtorske pesmi v angleškem jeziku in upam, da mi idej nikoli ne bo zmanjkalo, saj uživam v tem, kar počnem,« je sklenila nadarjena glasbenica, pred katero je zagotovo še bleščeča kariera. ●

MOJKINO

Ilirska Bistrica

10. junij, Dom na Vidmu

DIP: Raziskovalec globin
The Deep
 animirani film
ob 17.00

SINHRONIZIRANO

Pirati s Karibov: Salazarjevo maščevanje
Pirates of the Caribbean: Salazar's Revenge
 pustolovščina
ob 19.00

Obalna straža
Baywatch
 akcijski film
ob 21.00

www.mojkino.si

ZMAGA ILIRSKOBISTRIŠKIH DIJAKOV

Med 21-imi video prispevki na temo zdravega prehranjevanja so člani strokovne komisije prvo mesto soglasno podelili video spotu Gimnazije Ilirska Bistrica z naslovom *Dovolj!*, v katerem sta dijaka Matej Križman in Krištof Marcijuš s 30- sekundnim video posnetkom opozorila na problematiko nezdrave hrane.

Dijaka 2. letnika programa tehnik računalništva sta tako po scenariju mentorice šolskega eko vrta Tamare Urbančič, pod strokovnim vodstvom ravnatelja Gorazda Brneta in ob tehnični podpori profesorja Martina Simčiča posnela spot, ki beleži visoko gledanost pri mladih.

»Zelo nas hvalijo in spremljajo naš posnetek na kanalu you tube, kjer ima naša objava že skoraj 1800 ogledov, tako da so odzivi res pozitivni, saj se ljudje počasi le začnemo zavedati pomena zdravega prehranjevanja,« ugotavlja Krištof Marcijuš.

Tudi po mnenju mentorice Tamare Urbančič se odnos do zdrave hrane počasi spreminja na bolje. »Mladi včasih ne pokažejo takojšnjega zanimanja za bolj zdravo prehranjevanje, a vseeno menim, da smo posejali neko seme, ki bo obrodilo sad in se bo projekt čez deset let pokazal kot uspešen,« pravi Tamara Urbančič.

Uspešnega sodelovanja si želita tudi Matej in Krištof, ki sta z znanim slovenskim reperjem Klemnom Klemnom že posnela profesionalen video spot, ki se bo predvajal na nacionalni televiziji in se bo potegoval za nagrade na evropski ravni.

Oba videoposnetka sta dostopna tudi na naši spletni strani: <https://www.ilirska-bistrica.si/novice/>

Vabljeni k ogledu! ●

»V našem vsakdanu je veliko pomanjkanje ekološke hrane. Nihče ne odkupuje hrane od domačih kmetov, zato ti izgubljajo svoja delovna mesta. Ker ne prodajo svojih izdelkov, propadejo. Po drugi strani pa jemo nezdravo hrano, ki nam uničuje telo in tega se v bistvu niti ne zavedamo dovolj. Zato sva se odločila, da z repanjem opozoriva ljudi na to problematiko,« je povedal Matej Križman.

Rep je glasbena zvrst, ki je blizu mladim in je kritično naravnana, zato se je izkazala kot idealna izbira za državni video natečaj *Jej lokalno, razmišljaj globalno*. Omenjeni natečaj se odvija v okviru programa EAThink, na katerega se je Gimnazija Ilirska Bistrica prijavila, ker so se v vodstvu odločili, da se bodo v letošnjemu šolskem letu bolj posvetili zdravi prehrani in zdravemu načinu življenja.

SLOVENSKI REPREZENTANCI SREBRO V KARATEJU

Izbrana vrsta Slovenske zveze tradicionalnega karateja se je 29. aprila udeležila 13. mednarodnega Fudokan karate tekmovanja Mostar 2017 v Bosni in

Hercegovini. Reprezentanco je uspešno vodil pomočnik selektorja Slovenske zveze tradicionalnega karateja in trener Karate kluba Oldersi mojster

Mirko Rogač. Odprava SZTK je štela 17 nadarjenih mladih karateistov, ki so v skupni razvrstitvi osvojili odlično 2. mesto. K slovenskemu uspehu so obču-

tno pripomogle 4 članice Karate kluba Oldersi, ki so poskrbele za zavidanja vredne uspehe. Natali Sedmak je osvojila 4 srebrne in bronasto medaljo, Polona Zadnik je prejela zlato in 2 srebrni odličji, Anika Sedmak je reprezentanco razveselila s po enim 1. in 2. mestom, uspeh bistriških karateistov pa je zaključila Rebeka Oblak, prejemnica srebrne in bronaste kolajne. Poleg osvojenih 31 medalj v različnih kategorijah so člani reprezentance SZTK še posebej ponosni na odlično sodelovanje, druženje in kakovostno timsko delo. Te odlike pa dajejo veter v jadra mladi reprezentanci, pred katero je še svetla in obetavna prihodnost. ●

Meta Oblak

BISTRIČANKE DRŽAVNE PODPRVAKINJE V ROKOMETU

V nedeljo, 21. 5. 2017, se je v Ljubljani, natančneje na Kodeljevem, odvijal finalni turnir najboljših ekip v državni rokometni ligi v kategoriji mlajše deklice B.

Na finalni turnir oziroma med 3 najboljših ekip v državi so se po predhodnih uspehih uvrstile tudi igralke Rokometnega kluba Ilirska Bistrica, ki so s pogumnimi igrami, s srčnostjo in borbenostjo skozi celotno sezono pokazale in dokazale, da se da kljub majhnemu številu igralok doseči velike uspehe.

V finalu sta jim družbo delali domača ekipa RK Krim Mercator in ekipa RD

Moškanjci-Gorišnica, ki sta bili v sezoni najboljše v svojih skupinah (vzhod in center).

Med tekmami je bilo na tribunah poskrbljeno za dobro vzdušje, saj je vsaka izmed ekip imela svojo skupinico navijačev, ki so glasno spodbujali igralke.

Prvo tekmo so Bistričanke odigrale proti RD Moškanjci-Gorišnica. Cela tekma je bila zelo napeta in izenačena ter se je končala z neodločenim izidom.

Sledila je tekma proti RK Krim Mercator. Bistriške rokometašice so se jim s svojo igro več kot dostojno upirale in navdušile zbrane navijače. Tudi zadnjo finalno tekmo so zaradi poškodbe igralke in »prekratke« klop dokončale z igralko manj, kar je na žalost vplivalo tudi na končni izid tekme.

Bistričanke so si tako priborile naslov državnih podprvakinj, kar je enkratni dosežek za mlade igralke in velikega pomena za klub ter občino.

Zmagovito ekipo sestavljajo: Živa Iskra, Nina Kragić, Nika Urbančič, Nina Uljan, Nina Valenčič, Maša Kovačič Štefančič in Gaja Potočnik.

Čestitke dekletom! Sledi zaslužen počitek, nato pa gremo novim uspehom naproti. ●

Mark Frank

USPEH PUM V ZAGREBU

V nedeljo, 7. maja, so se Pume iz ŠD Freia iz Ilirske Bistrice odpravile na tekmovanje International Dance Open Zagreb 2017. Predstavilo se je 9 plesalk v 6 kategorijah. Pom pon in lyrical plesni par Eva Česnik in Klavdija Ujčič je v obeh kategorijah osvojil najvišjo stopničko, zmage pa so se veselile tudi Kaja Maljevac kot lyrical solo ter Eneja Čekada, Naja Trakoštanec in Špela Škrli kot lyrical trio. Klavdija Ujčič je v kategoriji lyrical solo zasedla 3. mesto. Bistriški uspeh v hrvaški prestolnici so lepo zaokrožile Lana Božič in Špela Čekada kot hip hop par s 4. mestom ter Urška Jaksetič kot lyrical solo s 7. mestom. Dekleta, ki so osvojila 1. mesto, so uvrščena na svetovno prvenstvo, ki bo konec oktobra 2017 v Rimu v okviru World Ballet Association. Plesalke trenirajo pod vodstvom trenerk Kristine Prosen, Daše Kocjančič in Janje Raspor. Trenerke in plesalke so z nastopi in rezultati zelo zadovoljne. Do konca sezone Pume čakata še dve tekmovanji, in sicer državno prvenstvo v Mariboru in odprto evropsko prvenstvo v Nemčiji. Dekletom čestitamo za uspešne nastope in držimo pesti za čim boljše rezultate na prihajajočih prvenstvih. ●

Kristina Prosen

SONCE SE SMEJE

Kot že vrsto let zapored smo tudi letos v Vrtcu Jožefe Maslo pripravili prireditev *Sonce se smeje*. Sonca žal nismo priklicali, so pa nam ga pričarali naši novi prostori, ki so se s svojo razgibanostjo in barvitostjo izkazali kot odlični gostitelji tudi v deževnih dneh.

Na prireditvi smo delavci vrtca pripravili različne ustvarjalne delavnice na temo *Sapramiške*. Pridružili so se nam tudi Klub študentov Ilirska Bistrica, društvo Vezi, Točka moči – večgeneracijski center in Fotoklub Sušec. Otroci so si lahko skupaj s starši ogledali video projekcijo predstave *Sapramiška*, ki smo jo z lutkami pripravile strokovne delavke vrtca. Med vsemi dejavnostmi so se otroci in starši lahko okrepčali s prigrizki in napitki, ki so jih prispevali prijazni donatorji. Prireditev smo zaključili v tako sproščenem in veselem vzdušju, kot je ves čas potekala. S predstavitvijo vrtčevskih skupin in pesmijo smo se poslovili do naslednjega leta. ●

Vrtec Jožefe Maslo

NAPOVED DOGODKOV – JUNIJ 2017

Vsak ponedeljek od 8.30 do 10.30, Večgeneracijski center Ilirska Bistrica

GIBANJE IN DRUŽENJE NA PROSTEM

Vsak ponedeljek od 8.00 do 12.00, VGC Ilirska Bistrica
DRUŽENJE IN KLEPET OB KAVI ALI ČAJU (stari reki, opis običajev in receptov jedi iz našega območja ...)

Vsako sredo od 14.00 do 15.00, DSO, 1. nadstropje
UMETNOST STARANJA

Vsak četrtek od 9.00 do 10.30, VGC Ilirska Bistrica
SREČEVALNICA IN KLEPETALNICA (skupina za samopomoč brezposelnim osebam)

Vsak petek od 9.00 do 12.00, VGC Ilirska Bistrica
DAN ODPRTIH VRAT (Posredovanje informacij, usmerjanje, seznanjanje z aktivnostmi)

Petek, 02.06.2017
KOMEMORACIJA Kilovčce, ZZB NOB II. Bistrica ob 17.00
OSREDNJA PRIREDITEV OB OBČINSKEM PRAZNIKU, Dom na Vidmu ob 19.00

Nedelja, 04.06.2017 ob 21.00, MKNŽ
PILE (post HC/noise rock – ZDA)

Torek, 06.06.2017 ob 10.00, VGC Ilirska Bistrica
ANTON JANEŽIČ: Prostovoljstvo je klic srca

Četrtek, 08.06.2017 od 16.30 do 19.00 VGC Ilirska Bistrica
POTUJEM Z OTROKOM

Petek, 09.06.2017 ob 19.00, Dom na Vidmu (velika dvorana)
LETNI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA ILIRSKA BISTRICA

Sobota, 10.06.2017 ob 21.00, MKNŽ
COKE BUST (HC – ZDA) + **SEM HASTRO** (HC – ZDA) + **AGREGAT** (HC – Postojna/Reka)

Torek, 13.06., 20.06. in 27.06.2017 od 9.00 do 10.00, VGC Ilirska Bistrica
ŠIRIMO OBZORJA (Delavnice informiranja in izobraževanja)

Četrtek, 15.06.2017 ob 18.00, Večgeneracijski center Ilirska Bistrica
Fotoklub SUŠEC: **DOBRA DIGITALNA FOTOGRAFIJA**

Četrtek, 15.06.2017 ob 21.00, MKNŽ
DEATH VALLEY GIRLS (acid'n'roll, Burger rec. – ZDA)

Sreda, 21.06.2017 ob 18.00, VGC Ilirska Bistrica
MARJAN ULJANČIČ: POTOPIŠNO PREDAVANJE O POLJSKI

Četrtek, 22.06.2017 od 16.30 do 19.00, VGC Ilirska Bistrica
POMEN BRANJA ZA OTROKE

Ponedeljek, 26.06.2017 ob 18.00, Jurčičeva 01 (Društvo PD Snežnik)
POLETJE V GORAH

Petek, 23.06.2017 in sobota 24.06.2017, MKNŽ
10. FESTIVAL BISTRŠKIH BENDOV

AKTUALEN NAPOVEDNIK SPREMLJAJTE NA NAŠI SPLETNI STRANI: WWW.ILIRSKA-BISTRICA.SI

**Festival športa
Ilirska Bistrica**

3. 6. - Spust za čisto reko Reko

4. 6. - 5. pokal Snežnik, tekmovanje v slalomu na rolerjih

10. 6. - 10. Bistriški tek + Milanja trail

10. 6. - 18. mednarodni turnir v nogometu za »pokal mesta Ilirska Bistrica«

16. 6. - Balinarski turnir

17. 6. - OŠ spust po reki Reki

17. 6. - Veter v laseh

Logos: MKNŽ, TIC, ILIRSKA BISTRICA, MILANJA TRAIL, and others.

**10. Festival
bistrških bendov**

**23. in 24. JUNIJ 2017 ob 19:00
VRT SOKOLSKEGA DOMA, ILIRSKA BISTRICA**

BAKER STREET 4 - MORBID CREATION - CRYPTIC TERROR
REVEREND HAZE - SEKIRE - BWASE NWGE - 100G'S - UTRIP
DIEGO - KVATRORITI - LEVITATE MACHINE - EQUINOXES
SPAVPERIZACIJSKI ODBOR - LOW PEAK CHARLIE - TORNADO

Logos: MKNŽ, BOD, and others.

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

								PRAŽENI SLADKOR	PRIPRAVA ZA OBEŠANJE OBLAČIL	SESTAVINA, ELEMENT DREVES IN GRMOV	SLOVENSKI NOVINAR (UROŠ)	OBRED, RITUAL	SADEŽ TROPŠKE AMERIKE	SLOVAŠKI UMETNOSTNI DRSALEC (JOSEF)	RIMSKE CESARJEVE ODREDBE
															
						ETIOPIJEC									
						KRAJ Z NAVPIČNO STRMINO									
						STANJE PRESITEGA									
						GROBO DOMAČE SUKNO				OFICIRSKA VLADA					
						OTOK V NOV. HEBRIDIH					JUŽNOAF. LET. DRUŽBA				
						FIL. IGRALKA (ITA)					IME ČRKE Š				VELIKA KOLIČINA SNOVI
	PLAČILO ZA PREHOD ČEZ MOST	MAJHEN APARAT	TELEČJE MESO	KRAJ PRI KOZINI	IZRAEL. ŠAH. LISS							ZAKLJUČNI, KONČNI DEL SKLADBE	NOVO MESTO NASLA- NJANJE		
PREMO- ŽENJSKA ŠKODA															
PREDMET MATEMA- TIČNE OPERACIJE						IVANA KOBILCA					TO KAR BERETE				
MESNI IZDELEK						MESTO V ZAHODNI LATVIJI (NEMŠKO IME: GOLDINGEN)					PASTIR V SNEGURČKI				
TEŽNJA, USMERITEV						TURŠKA PISATELJICA (ALIYE TOPUZ)	PRITOK BALHAŠ- KEGA JEZERA	TURŠKI KOŠARKAR, NOGOMETAS IN NOVINAR	SHAKESPE- AROV KRALJ NEMŠKA REKA				PREPROSTO GLASBILO V OBLIKI CEVI	SLOVENSKA ODBOJKA- RICA NA MIVKI	
PERJE PRI REPI				NIŽJI URADNIK V NEKDANJI AVSTRIJI								AVST. TISK. AGENCIJA			
GOROVJE V SREDNJI GRČIJI, OITA				NEKORISTNE STVARI, NAVLAKA							MESTO NA HRVAŠKEM				
KITAJSKA REKA V MANDŽURIJI				VELIK GOR- SKI VRH	30. 5. 2017					JAPONSKA PLESALKA					
STAROGR- ŠKI JUNAK, KI JE IZDAL HELENO						NIZKA VZPETINA	ZAVEST O MORALI					TV REALIZ. VODNIK			
POMOČNIK: BESTANDIG, KULDIGA, FATMA, ČAN BARTU	DROG NA SENENEM VOZU	RIMSKI HIŠNI BOG	TROPŠKA RASTLINA	LUKA NA OTOKU SADO				PEROCI	REKA V Z. AVSTRALIJ			MESTO V HAKASIJI	ZAPOREDNI ČRKI	REKA SKOZI INNSBRUCK	
NIČVREDNI LJUDJE						ČUTNA LJUBEZEN	NAJVIŠJA KARTA				POLITIK CLINTON				
GOSTEJŠA DUŠENA JED IZ KOSOV MESA						KUČMA IZ ASTRAHANA									
REKA NA KOSOVU						SLOVENSKA OBLIKOVAL- SKA SKUPINA									

Geslo nagradne križanke nam pošljite na naslov: Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, s pripisom »nagrada križanka«, najkasneje do 20. junija 2017.

Sponzor tokratne nagradne križanke je GOSTILNA PRI MATETU, Vilharjeva cesta 2, 6250 Ilirska Bistrica.

Med prispelimi praviilnimi rešitvami bomo izžrebali tri nagrajence, ki prejmejo okusne nagrade:

1. nagrada: ŽAR PLOŠČA ZA 2 OSEBI | 2. nagrada: čevapčiči | 3. nagrada: hamburger